

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח ביניים ליום

30 ביוני 2019

תוכן עניינים

1-1	תיאור החברה	1
1-1	כללי	1.1
1-1	בעלי המניות בחברה	1.2
1-2	מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים	2
1-2	שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים בתקופת הדוח	2.1
1-2	שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים לאחר תקופת הדוח	2.2
1-3	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה	2.3
1-4	חקיקה והסדרה בתחומי פעילות הקבוצה	2.4
1-5	תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח	2.5
1-8	פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים	2.6
1-12	נזילות ומקורות מימון	2.7
1-13	היבטי ממשל תאגידי	3
1-13	גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי	4
1-15	בקורות ונהלים לגבי הגילוי	5

דוח הדירקטוריון

הראל חברה לביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019

דוח הדירקטוריון לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 ("תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל השקעות" או "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2018, אשר פורסם ביום 31 במרץ 2019 ("הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדוח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפוי/ה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

1 תיאור החברה

1.1 כללי

הראל ביטוח הינה חברה פרטית, בשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ ("הראל השקעות"). הראל השקעות הינה חברה ציבורית, שמנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב, החל משנת 1982. פעילותה של הראל השקעות, באמצעות חברות שבשליטתה, בשוק הביטוח והחיסכון ארוך הטווח וכן בשירותים פיננסיים ושוק ההון (להלן ביחד: "הקבוצה").

פעילות הביטוח נעשית ע"י החברה עצמה ובאמצעות אי.אם.אי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (בשליטה מלאה) ("EMI").

הפעילות בתחום חיסכון ארוך הטווח נעשית הן באמצעות החברה והן באמצעות חברות בנות, שהינן חברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כדלקמן: הראל פנסיה וגמל בע"מ (בשליטה מלאה) ("הראל פנסיה וגמל"), שהינה חברה מנהלת של קרנות פנסיה וקופות גמל; קרן החיסכון לצבא הקבע – חברה לניהול קופות גמל בע"מ (בשליטה מלאה) ("קחצ"ק"); לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (בשליטה בשיעור 79%), המנהלת קרן פנסיה ותיקה ("לעתיד").

1.2 בעלי המניות בחברה

בעלי המניות העיקריים בהראל השקעות הינם משפחת המבורגר - יאיר המבורגר, גדעון המבורגר ונורית מנור (בסעיף זה: "בעלי המניות") המחזיקים בכ-49.49% מזכויות ההצבעה ומהון המניות המונפק של הראל השקעות.

ההחזקה של בעלי המניות בהראל השקעות הינה בעיקר באמצעות ג.י.ן ייעוץ כלכלי וניהול השקעות 2017 שותפות מוגבלת בשליטתם ובעלותם המלאה של בעלי המניות, בה הם מחזיקים כשותפים מוגבלים, באמצעות חברות פרטיות ובעלותם המלאה ("השותפות ג.י.ן") וכן מחזיקים בשותף הכללי בשותפות ג.י.ן.

2 מצב כספי ותוצאות הפעולות, הון עצמי ותזרים המזומנים

2.1 שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים בתקופת הדוח

- 2.1.1 דירוג מעלות
לעניין אשרור דירוג מעלות לחברה - ראה באור 6'ג' בדוחות הכספיים.
- 2.1.2 הארכת תשקיף מדף
לעניין הארכת תשקיף המדף של החברה הבת - הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ ("הראל הנפקות") - ראה באור 9 בדוחות הכספיים.
- 2.1.3 הנפקת אגרות חוב (סדרה טז') של הראל הנפקות
לעניין הנפקה של סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה טז') של הראל הנפקות בדרך של דוח הצעת מדף - ראה באור 6'ג' בדוחות הכספיים.
- 2.1.4 פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ג') של הראל הנפקות
ביום 31 במאי 2019 בוצע פדיון מוקדם מלא לאגרות החוב (סדרה ג') שהונפקו על ידי הראל הנפקות, וזאת בהתאם לדיווח מיידי שפרסמה הראל הנפקות ביום 29 באפריל 2019.
- 2.1.5 חלוקת דיבידנד
לעניין החלטה מיום 29 באפריל 2019 בדבר חלוקת דיבידנד אשר שולם ביום 15 במאי 2019 - ראה באור 9 בדוחות הכספיים.
- 2.1.6 התקשרות עם נכדו של בעל השליטה בחברה
לעניין התקשרות החברה האחות - הראל פיננסים, בהסכם העסקה עם נכדו של מר יאיר המבורגר, שהינו מבעלי השליטה בחברה - ראה באור 7'ד' לדוחות הכספיים.

2.2 שינויים מהותיים בעסקי החברה ואירועים לאחר תקופת הדוח

- 2.2.1 פרסום טיוטת חוזר בנושא עדכון לוחות התמורה
לעניין פרסום טיוטת חוזר בנושא עדכון לוחות התמורה - ראה סעיף 2.4.2.2.1 להלן ובאור 9 ובאור 10 בדוחות הכספיים.
- 2.2.2 פסק דין של בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנויקין
לעניין פסק דין של בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנויקין - ראה באור 9 ובאור 10 בדוחות הכספיים.
- 2.2.3 שינוי מבני
לעניין אישור השינוי המבני על ידי דירקטוריון החברה - העברת הזכויות של החברה בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל, להראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל"), ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של החברה בהראל פנסיה וגמל להראל השקעות - ראה באור 10 בדוחות הכספיים.
- 2.2.4 עדכון מדיניות תגמול גופים מוסדיים
לעניין עדכון מדיניות תגמול של הגופים המוסדיים - ראה סעיף 3 להלן.
- 2.2.5 פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה
לעניין הארכת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה - ראה באור 10 בדוחות הכספיים.

2.3 התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

2.3.1 כללי

תמונת המקרו של הכלכלה העולמית ברבעון השני מראה שהסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית מוסיפים להיות משמעותיים בעיקר לנוכח "מלחמת הסחר" בין ארה"ב לסין, הסיכון הפוליטי באירופה ובמפרץ הפרסי והחשש להאטה בסין. התחזיות לסחר העולמי ולצמיחה של מרבית הגושים התעדכנו כלפי מטה.

בשווקים הפיננסיים נמשכו עליות השערים במדדי המניות, ותשואות האג"ח הממשלתיות ירדו בחדות, גם על רקע הצפי לחידוש תהליך ההרחבה המוניטרית של הבנקים המרכזיים העיקריים.

בארה"ב האינדיקטורים היו מעורבים עם יציבות בצריכה הפרטית לצד חולשה בתעשייה וירידה באינפלציה. ה-FED הותיר את הריבית על כנה, אך ציין שגברו הסיכונים.

באירופה התמונה הכללית מצביעה עדיין על חולשה, הצריכה הפרטית יציבה אך הייצור התעשייתי מוסיף להתכווץ. ה-ECB הותיר את הריבית ללא שינוי, אך הבהיר כי "כל כלי המדיניות על השולחן".

הצמיחה בסין המשיכה להתמתן, והשלטונות מוסיפים לנקוט בצעדים תומכי צמיחה.

2.3.2 התפתחויות במשק הישראלי

לפי האומדן הראשוני הצמיחה ברבעון השני של 2019 עמדה על 1% בלבד. בסיכום המחצית הראשונה הצמיחה עמדה על 3.6%. נתוני שוק העבודה מעידים כי זה נותר הדוק; שיעור האבטלה ירד ל-3.9% ברבעון השני, אך זאת במקביל לירידה בשיעורי ההשתתפות והתעסוקה.

2.3.3 שוק המניות

בסיכום הרבעון השני של 2019 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-4.2% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-0.7%. בישראל מדד ת"א-125 עלה ב-4.7% במהלך אותה התקופה עם עלייה של 7.1% במדד ת"א-90. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמיריס עמד על 1.3 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השני, כמעט ללא שינוי בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

2.3.4 שוק איגרות החוב

במהלך הרבעון השני של 2019 מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.7%, באותה התקופה מדד אג"ח הממשלתיות עלה ב-1.7% ומדד אג"ח הקונצרני עלה ב-1.8%. במהלך הרבעון מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על 3.4 מיליארד ש"ח, ירידה של 5% בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

2.3.5 קרנות נאמנות

ברבעון השני של 2019 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-1.7 מיליארד ש"ח. בלטו לשלילה קרנות הנאמנות המתמחות בחו"ל (מינוס 0.6 מיליארד ש"ח) אך נרשמו גיוסים בקרנות המתמחות באג"ח (2.3 מיליארד ש"ח).

2.3.6 שוק המט"ח

במהלך הרבעון השני של 2019 התחזק השקל ב-1.6% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל; 1.8% ייסוף מול הדולר ו-0.4% מול האירו. העודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים לצד המשך צמצום פערי הריביות הקצרות מול חו"ל תרמו לייסוף השקל.

2.3.7 אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע בסוף הרבעון (מאי) מדד המחירים לצרכן עלה ב-1.5% במהלך הרבעון השני של 2019 (מרץ-מאי), והאינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד מאי הסתכמה ב-1.5%, הרמה הגבוהה ביותר מאז סוף 2013. סעיפי ההלבשה והנעלה, התחבורה ותקשורת והדירור היו התורמים

העיקריים לעלייה במדד במהלך הרבעון.

2.3.8 ריבית בנק ישראל

ריבית בנק ישראל נותרה על 0.25% במהלך הרבעון השני של 2019, לאחר שעלתה ברבעון האחרון של 2018.

2.4 חקיקה והסדרה בתחומי פעילות הקבוצה

להלן יתוארו שינויים מהותיים בחקיקה והסדרה בקשר עם תחומי הפעילות של החברה, מאז הדוח התקופתי:

2.4.1 כללי

ביום 16 ביולי 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו שירות ללקוחות גופים מוסדיים-תיקון, המוסיף הוראות פרטניות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות על ידי הגופים המוסדיים, וביניהן, חובתו של גוף מוסדי, המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לתת מענה אנושי מקצועי ללקוח תוך 5 דקות מסיום הנתב (עם אפשרות חריגה, ממשך הזמן כאמור, לכל היותר ב-10% מהפניות בממוצע שנתית). הוראות החוזר יחולו על כל גוף מוסדי למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק וקופת גמל מרכזית לקצבה, החל מתשעה חודשים מיום הפרסום, למעט ההוראה לעניין זמני המענה שתחילתה מיום 25 ביולי 2019.

2.4.2 תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.4.2.1 חוזר

ביום 1 במאי 2018 פרסם הממונה חוזר שעניינו שיווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, הקובע הוראות בדבר שיווק תכניות לאובדן כושר עבודה וחובת בירור פרטים, מסירת מידע ומילוי מסמך הנמקה וכן חובה לעדכון כיסוי הנרכש אגב קופת גמל, כך שהעלות המצטברת של כלל הכיסויים הביטוחיים שנרכשו במסגרת ואגב קופת הגמל, לא יעלו במהלך תקופת הביטוח על 35% מסך ההפקדות למרכיב התגמולים (ביום 7 באפריל 2019, נדחה מועד תחילת הוראה זו ליום 1 בנובמבר 2019). בד בבד פרסם הממונה תיקון לחוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, הכולל הוראות נוספות בדבר שיווק כיסויים ביטוחיים לעמיתים בקרנות פנסיה והרחבת הכיסויים הביטוחיים שמבטח רשאי להציע.

2.4.2.2 טיוטות חוזרים

2.4.2.2.1 ביום 16 ביולי 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר אשר כותרתה "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיים בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה" (להלן: "טיוטת החוזר"). לטיוטת החוזר נלווה נייר עמדה אשר מעדכן את ההנחות הדמוגרפיות העומדות בבסיס הערכות לעניין מקדמי קצבה במועד פרישה בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.2.1 לעיל.

2.4.2.2.2 ביום 3 במרץ 2019 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינה העברת כספים בין קופות גמל- תיקון, המציעה לקבוע הוראות לעניין אפשרות פיצול מרכיבי החיסכון הפנסיוני, בעת העברת הכספים מקופת ביטוח לקופת גמל שאינה קרן פנסיה, על ידי השארת הכיסוי הביטוחי לאובדן כושר עבודה בקופה המעבירה.

2.4.3 תחום ביטוח בריאות

2.4.3.1 חוזר

ביום 19 בפברואר 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו מעורבות גוף שאינו בעל רישיון בשיווק ומכירה של מוצר ביטוח שאינו ביטוח קבוצתי- תיקון, הדוחה את מועד התחילה של החוזר באותו הנושא, לעניין ביטוח נסיעות לחו"ל, ליום 1 במאי 2019.

2.4.3.2 טיטוט חוזר

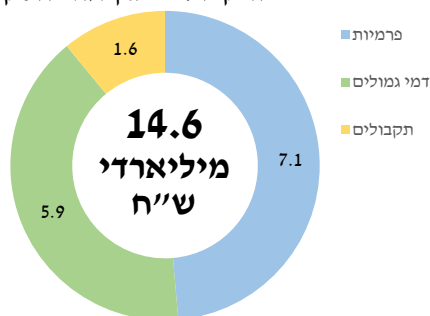
ביום 7 ביולי 2019 פרסם הממונה טיטוט חוזר שעניינה תיקון הוראות החוזר המאוחד- שער 6 חלק 3 פרקים 2, 3 ו-4 – ביטוח תאונות אישיות, המציעה לקבוע הוראות שמטרתן להסדיר את ענף תאונות אישיות. במסגרת הטייטה מוצע לקבוע, בין היתר, כי שיווק כיסוי בגין תאונה יימכר בפוליסה ייעודית לתאונות אישיות בלבד, אשר תכלול רובד בסיסי של כלל הכיסויים (מוות, נכות צמיתה, שברים, ימי אשפוז וימי מחלה); הגדרה אחידה ל"תאונה"; תקופת ביטוח שלא תעלה על שנתיים ותתחדש לבקשת המבוטח ברצף ביטוחי; ; הוראות אודות אופן הצירוף לפוליסה, ובהן כי שיווקה ייעשה ישירות על ידי חברת ביטוח או בעל רישיון בלבד, ושלא אגב מכירת ביטוח אחר או פעולה אחרת, וכי לצורך יישוב תביעת נכות בפוליסה, חוות דעת מטעם המוסד לביטוח לאומי הקובעת נכות, תהא חוות הדעת הקובעת אלא אם בדיקת רופא מומחה מטעם החברה תסתור את ממצאה.

2.4.4 תחום ביטוח כללי

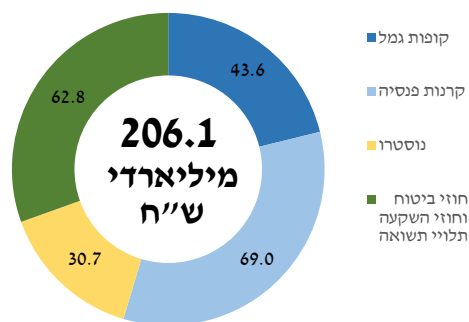
ביום 8 באוגוסט 2019 ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין בע"א 3751/17 המאגר הישראלי לביטוחי רכב נ' פלוני, ("ההליך המשפטי"), אשר עניינו היה בשאלת הצורך להתאים את שיעור ריבית ההיוון בנזיקין לזה שנקבע בתיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח - 1978 ("תקנות הביטוח הלאומי"), אשר נכנס לתוקף ביום 1 באוקטובר 2017 והפחית את ריבית ההיוון הקבועה בתקנות מ- 3% ל- 2% במסגרתו נקבע כי שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזקי גוף בנזיקין ימשיך לעמוד על 3%, זאת עד להכרעה אחרת של המחוקק, ואלא אם יוכח צורך בשינוי בהתאם למנגנון, אשר הוצע לשם כך בדו"ח הוועדה לבחינת ריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין ("הדו"ח ו"הוועדה"), אשר מונתה לצורך גיבוש עמדת המדינה בנושא בעקבות התייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליך המשפטי, ואשר לפיו מדי שנתיים תיבדק התשואה המתקבלת מהשקעה באג"ח קונצרני AA לתקופה של 25 שנים, וככל שהבדיקה תצביע על חריגה של למעלה מאחוז לכיוון מסוים, יעודכן שיעור ריבית ההיוון.

2.5 תמצית נתונים מהדוחות הכספיים המאוחדים של הראל ביטוח

נתוני פרמיות שהורווחו ברוטו, דמי גמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה:

נכסים מנוהלים בקבוצה:

סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל, קרנות הפנסיה, קרנות הנאמנות ותיקי הלקוחות, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה

תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. בתקופת הדוח הסתכמו התקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח בכ- 1.6 מיליארדי ש"ח לעומת כ- 2.9 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.5.1 רווח (הפסד) כולל לפי מגזרים (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		הערות
2018	2018	2019	שינוי ב- %	2018	2019	
מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח						
206	165	(98)	(95)	147	8	א ביטוח חיים
51	13	9	(13)	24	21	ב פנסיה
40	11	13	42	19	27	ב גמל
297	189	(76)	(71)	190	56	סך הכל מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מגזר ביטוח כללי						
(57)	(38)	174	-	(32)	188	ג רכב חובה
89	25	46	-	47	97	ד רכב רכוש
88	24	28	21	42	51	ענפי רכוש ואחרים
(84)	(42)	136	-	(39)	106	ג ענפי חבויות אחרים
31	7	12	72	18	31	ו ביטוח משכנתאות
67	(24)	396	-	36	473	סך הכל מגזר ביטוח כללי
269	(11)	41	-	6	143	ז מגזר ביטוח בריאות
(60)	33	54	-	16	193	ו לא מיוחס למגזרי פעילות
573	187	415	-	248	865	סך הכל לפני מס
149	49	109	-	61	253	הוצאות מס
424	138	306	-	187	612	סך הכל לאחר מס
10%	11%	25%		8%	26%	תשואה להון עצמי במונחים שנתיים

התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מירידה של עקום הריבית שהביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות במגזרים חיים, כללי ובריאות ומתשואות שוק ההון שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד, לפרוט נוסף של השפעות מיוחדות על הרווח ראה טבלה שבסעיף 2.5.2.

א. התוצאות בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד הושפעו בעיקר מירידה בעקום הריבית אשר הביאה לגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת עליה בעקום הריבית בתקופה המקבילה אשתקד אשר הביאה לקיטון בהתחייבויות הביטוחיות. השפעה זו קוזה בחלקה על ידי גידול בגביית דמי ניהול.

ההכנסות מדמי ניהול הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 299 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 187 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בדמי הניהול נובע מגידול בדמי הניהול המשתנים שהסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 92 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בדמי הניהול המשתנים נרשם בעקבות עלייה בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. דמי הניהול המשתנים בתקופת הדוח מוצגים לאחר השלמת גירעון בסך של כ- 75 מיליוני ש"ח בגין הפסדי ההשקעה שנוצרו בשנת 2018 בתיקי הפוליסות המשתתפות ברווחים.

ההכנסות מדמי ניהול הסתכמו ברבעון השני בכ- 128 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 94 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בדמי הניהול נובע מגידול בדמי הניהול המשתנים

שהסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, לעומת זאת, לא נגבו דמי ניהול משתנים ברבעון המקביל אשתקד.

בנוסף, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מיישום טיוטת החוזר לעניין מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה. ליתר פירוט ראה סעיף 2.4.2.2.1 וסעיף 2.5.2 ב'.

ב. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו בעיקר מגידול בהפקדות ובנכסים המנוהלים בקיזוז השפעת השחיקה בשיעור דמי הניהול.

ג. התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני הושפעו מהחלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין. כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני, הושפעו מתשואות שוק ההון, שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מירידה של עקום הריבית. לפירוט נוסף ראה טבלה שבסעיף 2.5.2.

ד. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו בעיקר משיפור בתוצאות החיתומיות אשר נבע מקיטון בהיקף התביעות ומקיטון בעלות התביעה הממוצעת וכן מהתפתחות חיובית בתביעות בגין שנים קודמות.

ה. התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו מהתפתחות שלילית במספר תביעות בענף אובדן רכוש.

ו. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מתשואות שוק ההון שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד.

ז. התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני, הושפעו מתשואות שוק ההון, שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מירידה של עקום הריבית. לפירוט נוסף ראה טבלה שבסעיף 2.5.2.

2.5.2 השפעות מיוחדות על הרווח הכולל בתקופת הדוח (מיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		שינוי	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		הערות
	2018	2019		2018	2019	
424	138	306	425	187	612	הרווח הכולל לתקופה כפי שפורסם בדוח מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
59	111	(55)	(166)	52	(114)	א השפעה בעקבות בחינת נאותות העתודות והשפעות ריבית
-	-	(91)	(91)	-	(91)	ב טיוטת חוזר בעניין עדכון לוחות התמותה
(38)	-	-	-	-	-	ג עדכון הנחות לחישוב התחייבויות
(38)	-	-	-	-	-	ג עדכון הנחות מימוש גמלא
-	-	36	(63)	-	(63)	ד מגזר ביטוח כללי השפעת הירידה בעקום הריבית
-	-	260	260	-	260	ה השפעת החלטת בית המשפט העליון באשר לשיעור ההיוון
(18)	-	-	-	-	-	ו מגזר ביטוח בריאות עדכון הנחות בהתחייבויות סיעוד פרט
138	-	-	-	-	-	ו עדכון הנחות בהתחייבויות בריאות פרט
-	-	-	(13)	-	(13)	ז השפעת הירידה בעקום הריבית
103	111	150	(73)	52	(21)	סה"כ השפעות, לפני מס
35	38	51	(25)	18	(7)	השפעת המס
68	73	99	(48)	34	(14)	סה"כ השפעות, לאחר מס
356	65	207	473	153	626	סה"כ רווח כולל בנטרול ההשפעות המיוחדות

- א. בתקופת הדוח וברבעון השני נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 114 וכ- 55 מיליוני ש"ח, בהתאמה, עקב ירידה של עקום הריבית חסרת סיכון המשמש לבחינת נאותות העתודות. בתקופה המקבילה וברבעון המקביל אשתקד נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 52 וכ- 111 מיליוני ש"ח, בהתאמה, עקב עליה של עקום הריבית חסרת סיכון המשמש לבחינת נאותות העתודות.
- ב. התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני הושפעו מיישום טיוטת חוזר לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך הנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה" (להלן: "טיטת החוזר"). בעקבות יישום טיוטת החוזר הגדילה הראל ביטוח את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של כ- 91 מיליוני ש"ח והקטינה את הרווח ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור.
- ג. תוצאות שנת 2018 הושפעו מעדכון שיעור הזכאות העדכני והעתידי לאג"ח חץ וכן מעדכון שיעור ההוצאות בתשלומי הגמלא. בשל העדכונים האמורים נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 38 מיליוני ש"ח. כמו כן, תוצאות שנת 2018 הושפעו מעדכון מחקר לגבי הנחות שיעור המבוטחים שצפוי כי יממשו את זכאותם לקצבה. בשל העדכון האמור נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 38 מיליוני ש"ח.
- ד. בשל הירידה של עקום הריבית ובהתחשב בפער בין השווי ההוגן והערך בספרים של הנכסים הלא סחירים, נרשם בתקופת הדוח גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 63 מיליוני ש"ח (מתוכם סך של כ- 18 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה וסך של כ- 45 מיליוני ש"ח בענפי חבויות ואחרים). התוצאות ברבעון השני הושפעו מירידה של עקום הריבית בטווח הארוך אשר קוזה במלואה על ידי העלייה בריבית בטווח הקצר ובפער בין השווי ההוגן והערך בספרים של הנכסים הלא סחירים. כתוצאה מכך, נרשם ברבעון השני קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח (מתוכם סך של כ- 15 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה וסך של כ- 21 מיליוני ש"ח בענפי חבויות ואחרים).
- ה. התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני הושפעו מהחלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין. בעקבות ההחלטה נרשם ברבעון השני קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 260 מיליוני ש"ח (מתוכם סך של כ- 158 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה וסך של כ- 102 מיליוני ש"ח בענפי חבויות ואחרים).
- ו. תוצאות שנת 2018 הושפעו מעדכון המחקר לגבי הנחות תחלואה וביטולים וכן מעדכון הוצאות בענף סיעוד פרט. בשל העדכונים האמורים נרשם גידול בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 18 מיליוני ש"ח. כמו כן, תוצאות שנת 2018 הושפעו מעדכון המחקר לגבי הנחות תחלואה וביטולים בענף בריאות פרט. בשל העדכון האמור נרשם קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 138 מיליוני ש"ח.
- ז. התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מירידה של עקום הריבית, כתוצאה מכך נרשם גידול בעתודת תביעות בתשלום בענפי סיעוד פרט וקבוצתי בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח.

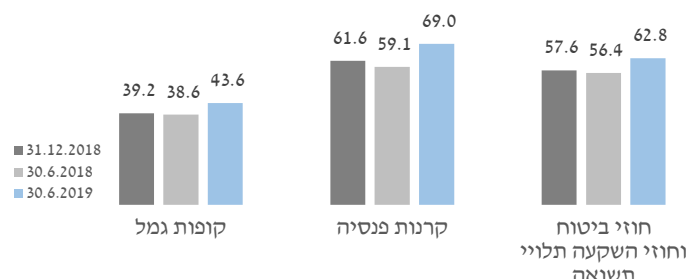
2.6 פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים

2.6.1 נכסים מנוהלים עבור מבוטחים ועמיתים בקבוצה במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

(מיליארדי ש"ח)

קרנות פנסיה - עיקר הגידול בנכסים המנוהלים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נובע מצבירה חיובית ומתשואות שוק ההון

קופות גמל* - עיקר הגידול בנכסים המנוהלים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, נובע ממיזוג קופת גמל של דיסקונט בסך של כ-1.7 מיליארד ש"ח, צבירה חיובית ותשואות שוק ההון

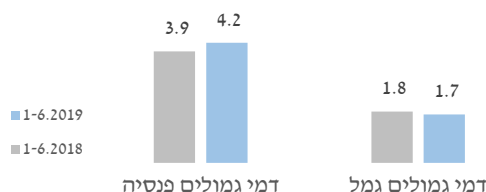
סך הנכסים המנוהלים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה, אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה

* קופות גמל, קרנות השתלמות, קופות מרכזיות ואישיות לפיצויים, קופת גמל לדמי מחלה וקופה לפנסיה תקציבית

2.6.2 נתוני דמי גמולים (מיליארדי ש"ח):

גמל - הנתונים המוצגים לתקופת הדוח, כוללים הפקדות חד פעמיות בסך 379 מיליוני ש"ח, בעיקר בגין תיקון 190 לפקודת מס הכנסה, לעומת הפקדות חד פעמיות בסך 726 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד

פנסיה - הגידול בדמי גמולים לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נובע בעיקר מהצטרפות עמיתים חדשים וכן מגידול בהפקדות של לקוחות קיימים

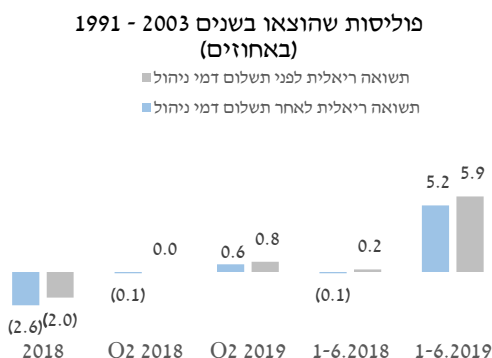
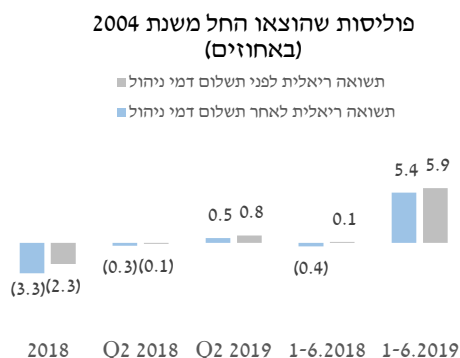
דמי הגמולים של קופות הגמל וקרנות הפנסיה אינם נכללים בדוחות המאוחדים של החברה

2.6.3 ביטוח חיים

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הסתכם בכ- 3% לעומת שיעור הפדיונות מהעתודה בתקופה המקבילה אשתקד שהסתכם בכ- 2.6%.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון הנוכחי הסתכם בכ- 3% לעומת שיעור הפדיונות מהעתודה ברבעון המקביל אשתקד שהסתכם בכ- 2.4%.

פוליסות תלויות תשואה:

אומדן סכום רווחי ההשקעות ודמי הניהול, הנכללים בדוחות רווח והפסד המאוחדים, אשר נקפו לזכות או לחובת המבוטחים בפוליסות תלויות תשואה והמחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח הממוצעות, הנו כדלקמן (מיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		רווחים (הפסדים) לאחר דמי ניהול
	2018	2019	2018	2019	
2018	428	1,095	253	3,303	סך דמי ניהול
2019	94	128	187	299	

ביום 13 באוגוסט 2019, התקשרה הראל ביטוח בהסכם עם מעסיק גדול לפיו יבוצע חלק מהסדר הפרישה של מעסיק גדול, באמצעות פוליסות ביטוח מסוג מגוון משתתפות ברווחים שיופקו על ידי הראל ביטוח. הפוליסות משולמות בהפקדות חד פעמיות ונועדו לשלם לפורש קצבה חודשית לאורך חייו.

2.6.4 קרנות פנסיה

שיעור התשואה הנומינלית שהשיגה קרן הפנסיה החדשה "הראל פנסיה" בתקופת הדוח הינו 7.27%.
סך ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ- 160 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 156 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
סך ההכנסות מדמי ניהול שנגבו מקרנות הפנסיה המנוהלות בקבוצה הסתכם ברבעון השני בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 78 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.6.5 קופות גמל

הצבירה נטו (ללא רווחי השקעות) בקופות הגמל בתקופת הדוח הייתה חיובית והסתכמה בסך של כ- 390 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 1,965 מיליוני ש"ח צבירה חיובית בתקופה המקבילה אשתקד.
ההכנסות מדמי ניהול, שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 127 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 120 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בדמי הניהול נובע בעיקר מגידול בנכסים המנוהלים, בניכוי השפעת השחיקה בשיעור דמי הניהול.
ההכנסות מדמי ניהול, שנגבו מקופות הגמל המנוהלות בקבוצה, הסתכמו ברבעון השני בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 61 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בדמי הניהול נובע בעיקר מגידול בנכסים המנוהלים, בניכוי השפעת השחיקה בשיעור דמי הניהול.

2.6.6 ביטוח בריאות

לאור סיומו של הביטוח הסיעודי הקבוצתי ביום 31 בדצמבר 2017, חל קיטון בהפסדים הנובעים מתקופות קודמות. להערכת החברה, הפסדים אלו צפויים להמשיך ולהתמתן באופן משמעותי.
הראל ביטוח הינה המבטחת בפוליסת הסיעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית. בנוסף לפוליסות הסיעוד הקבוצתי לחברי שירותי בריאות כללית, הראל מבטחת בביטוח סיעודי מספר קולקטיבים נוספים.

2.6.7 ביטוח כללי

לפרטים אודות נתונים כספיים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי, בפירוט לענפיו ראה באור 4(ב) לדוחות הכספיים. להלן השינוי בכמות הפוליסות במונחי חשיפה:

כמות הפוליסות במונחי חשיפה - פעילות ביטוח כללי מאופיינת בפוליסות לתקופה של עד שנה. לאור אופיין של הפוליסות, הכמות מהווה מכפלה של מספר הפוליסות בתקופת הפוליסה במהלך השנה. משמע, אם בוצע חיתום לפוליסה לתקופה הקצרה משנה, היא מוכפלת בחלק היחסי של התקופה, כך שפוליסה לחצי שנה מהווה חצי יחידה. כמות הפוליסות בתקופת הדוח הושפעה בין היתר מאי חידוש של פוליסת רכב חובה עם 2 קולקטיבים (ציי רכב)

	לתקופה של		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2018	2019	
רכב חובה	23%	(14%)	20%
רכב רכוש	7%	2%	7%
ענפי רכוש ואחרים	9%	4%	6%
ענפי חבויות אחרים	6%	2%	6%

ביום 6 בספטמבר 2018 נמסר להראל ביטוח על זכייתה במכרז שפרסם החשכ"ל בכ- 35% מהיקף ביטוחי רכב רכוש ורכב חובה של עובדי מדינה לשנים 2019-2020. לתוצאות המכרז כאמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על תוצאות הפעילות של הראל ביטוח.

2.6.7.1 רכב חובה

הקיטון בפרמיות ברוטו ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר מקיטון בפרמיה במספר קולקטיבים.

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני הושפעו מהחלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין. כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני, הושפעו מתשואות שוק ההון, שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה

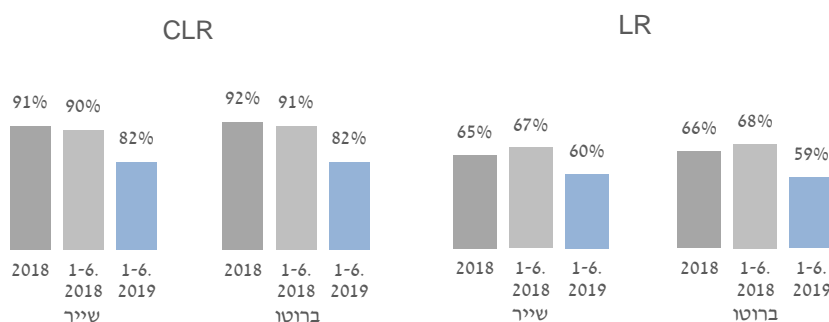
אשתקד. מנגד, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מירידה של עקום הריבית. לפירוט נוסף ראה טבלה שבסעיף 2.5.2.

מאחר שבעל רכב חייב לבטח את רכבו בהתאם לפקודת ביטוח רכב מנועי, בעלי רכב (בדרך כלל אופנועים) שנדחו על-ידי חברות הביטוח רשאים לרכוש ביטוח באמצעות ה"פול" (המאגר הישראלי לביטוח רכב) אשר פועל כחברת ביטוח לכל דבר. כל חברות הביטוח הפועלות בתחום ביטוח רכב חובה שותפות ב"פול", וכל אחת נושאת בהפסדי ה"פול", על-פי חלקה היחסי בשוק ביטוח רכב חובה בשנה שחלפה. במכתב מאת מנכ"ל ה"פול" נקבע חלקה הזמני של החברה בדמי הביטוח נטו לשנת 2019, בשיעור של 12.95% (מול 12.46% שמהווה את חלקה הסופי של החברה לשנת 2018).

2.6.7.2 רכב רכוש

הקיטון בפרמיות ברוטו ביחס לתקופה מקבילה אשתקד נובע בעיקר משחיקה בתעריף עקב התחרות.

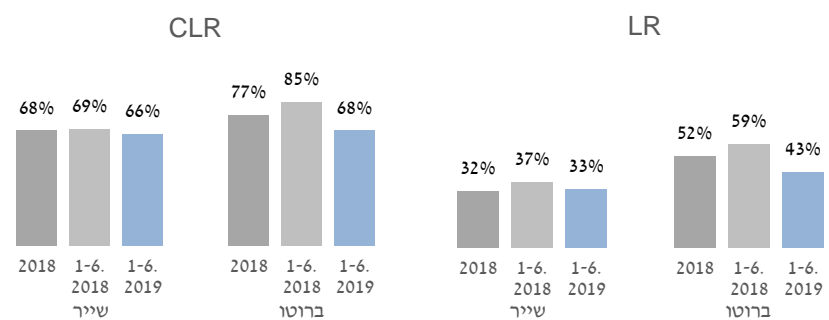
שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בביטוח רכב רכוש:

2.6.7.3 ענפי רכוש ואחרים

התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו מהתפתחות שלילית במספר תביעות בענף אובדן רכוש.

שיעור ה-Loss Ratio ו-Combined Loss Ratio בענפי רכוש ואחרים:

2.6.7.4 ענפי תבויות ואחרים

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני הושפעו מהחלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין. כמו כן, התוצאות בתקופת הדוח וברבעון השני, הושפעו מתשואות שוק ההון, שהיו גבוהות מהתשואות בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, התוצאות בתקופת הדוח הושפעו מגידול בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מירידה של עקום הריבית. לפירוט נוסף ראה טבלה שבסעיף 2.5.2.

2.6.7.5 ענף ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא

הפרמיות שהורווחו בביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא אינן בגין מכירות חדשות, אלא בגין מכירות שבוצעו בעבר ואשר הפרמיות בגינן מוכרות כפרמיה מורווחת בהתאם לתקופת הכיסוי. בענף ביטוח זה לא קיימים ל-EMI הסכמי ביטוח משנה.

2.7 נזילות ומקורות מימון

2.7.1 תזרים מזומנים

סך תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת הסתכם בתקופת הדוח לכ- 136 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה הסתכמו בכ- 73 מיליוני ש"ח. תזרימי המזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון הסתכמו בכ- 329 מיליוני ש"ח. השפעת התנדדות בשער החליפין על יתרת המזומנים הסתכמה בסך חיובי של כ- 61 מיליוני ש"ח. התוצאה של כל הפעילות הנ"ל מתבטאת בגידול ביתרות המזומנים בסך של כ- 181 מיליוני ש"ח.

2.7.2 מימון הפעילות

ככלל, החברה והחברות הבנות שלה מממנות את פעילותן השוטפת ממקורותיהן העצמאיים. בחודש באפריל 2019 בוצע גיוס חוב (הון רובד 2) באמצעות החברה הבת- הראל הנפקות בדרך של הנפקה ציבורית של סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה טז'). לפרטים נוספים ראה באור 6(ג)(4)(2) לדוחות הכספיים.

3 היבטי ממשל תאגידי

עדכון מדיניות תגמול של החברה ושל החברות הבנות שהינן גופים מוסדיים

ביום 11 ביולי 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול" ("החוזר"), המעדכן ומבטל את חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" וחוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים- תיקון" ("חוזר מדיניות תגמול"), ומשלם בחוזר המאוחד, בהתאם לאסדרה רלוונטית שהתגבשה בתחום ובכלל זה בהתאם להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, לתיקון הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ובתקנות לפיו, והוראות המפקח על הבנקים שעודכנו על רקע זה.

בהמשך לפרסום החוזר, ביום 25 באוגוסט 2019 וביום 29 באוגוסט 2019 אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון, בהתאמה, את עדכון מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל.

במדיניות שאושרה עודכנו, בין היתר, הנושאים הבאים:

- (א) צומצמה רשימת בעלי התפקידים הכפופים למדיניות התגמול, בהתאם להוראות החוזר.
- (ב) נקבע כי שינוי לא מהותי בתנאי התגמול של נושא משרה שכפוף למנכ"ל, לא יצריך אישור דירקטוריון או ועדת תגמול וניתן יהיה להסתפק באישורו של המנכ"ל, ככל שהשינוי עולה בקנה אחד עם מדיניות התגמול.
- (ג) בוטלה החובה לקביעת יחס ההכפלה בתגמול היו"ר ונקבע שתגמול יושב ראש הדירקטוריון יקבע בהתחשב בתגמול דירקטור חיצוני ובשיעור המשרה של היו"ר, ובשיקולים נוספים המפורטים במדיניות.
- (ד) קריטריונים לקביעה של רכיב משתנה- נקבע כי ניתן יהיה להעניק לבעל תפקיד מרכזי רכיב משתנה על פי שיקול דעת, בהתחשב בטיב עבודתו ותרומתו, ובלבד שסכומו של מרכיב זה לא יעלה על שלוש משכורות חודשיות בשנה. כמו כן, הוחרגו פונקציות הבקרה מההוראה למדידת הרכיב המשתנה באמצעות משתנים פיננסיים, משתני שוק ומשתנים חשבונאיים.
- (ה) דחיה- בהתאם להוראות החוזר, נקבע כי החברה לא תדחה ולא תפרוס תשלום של רכיב משתנה שהוענק לבעל תפקיד מרכזי בשנה קלנדרית מסוימת, ובלבד שסך התגמול בגין שנה זו אינו עולה על התקרה לתשלום

(כהגדרתה בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]) וסך הרכיב המשתנה אינו עולה על 40% מהרכיב הקבוע באותה שנה.

- (ו) נקבע כי החברה תהא רשאית להעניק מענק חתימה בעד שנת עבודתו הראשונה של בעל התפקיד בגוף המוסדי, וזאת כתגמול משתנה שאינו מותנה ביצועים.
- (ז) נקבע כי החברה תהיה רשאית להעניק תגמולים משתנים שאינם מותני ביצועים גם כמענק שימור, לעובד שהוגדר במדיניות התגמול כ"עובד מפתח" שאינו "נושא משרה" כהגדרתו בחוק החברות.
- (ח) מענקי פרישה – בהתאם לחוזר, נמחקה ההוראה במדיניות הדורשת כי מענקי פרישה יותנו בביצועים בפועל, וכן נקבעה הקלה המאפשרת שלא לדחות ולפרוס מענק פרישה (אם צריך יהיה לפרוס אותו, לפי הוראות החוזר והמדיניות), ככל שסך מענק הפרישה אינו עולה על שלוש משכורות.

4 גילוי בנושא יחס כושר פירעון כלכלי

בחודש יוני 2017, פורסם על ידי הממונה חוזר ביטוח 9-1-2017 "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" ("חוזר סולבנסי"), העוסק בהוראות ליישום משטר כושר הפירעון הכלכלי של חברת ביטוח בהתבסס על דירקטיבת סולבנסי 2, שאומצה על-ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו. החוזר האמור החיל על החברה את החובה לקיים משטר כושר פירעון כלכלי.

בחודש נובמבר 2018 קיבלה החברה את אישור הממונה על הביקורת שבוצעה על ידי רואה החשבון המבקר בהתאם להנחיות הממונה כאמור. ביקורת רואה חשבון בוצעה בהתאם לתקן ISAE 3400. כפועל יוצא מכך ועל רקע ביטול תקנות ההון הישנות, החל מחודש דצמבר 2018 דרישות ההון החדשות בדבר משטר כושר פירעון כלכלי הן דרישות ההון היחידות המחייבות את החברה על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981.

עודף ההון של הראל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2018, על בסיס מאוחד ולפני הוראות המעבר (במונחי 100% SCR) הינו בסך של כ- 1.9 מיליארדי ש"ח.

יצוין כי למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים, כגון שינויים בריבית לאחר מועד החישוב. לפיכך, מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים נושאים אשר עשויים להשפיע מהותית על תוצאות הדיווח, שעל אף ההנחיות הסופיות, נמסר לחברות כי הטיפול בהם טרם נקבע סופית והוא כפוף לשינויים בהתאם לתוצאות של דיונים בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל. הנתונים המוצגים להלן, נערכו על פי הוראות הממונה הידועות למועד עריכת הדוח. חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, אשר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

קביעת האומדן המיטבי התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ- "מידע צופה עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. יתכן כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהונח בחישוב דוח כושר פירעון, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2018, קיימות הוראות מעבר, לפיהן נדרשת הראל ביטוח לעמוד ב- 70% מסך דרישות ההון. ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח יעלה בהדרגה ב- 5% בכל שנה החל מ- 60% מה- SCR ועד למלוא ה- SCR בדצמבר 2024 ("תקופת הפריסה"). בנוסף, קיימת הקלה בגין דרישת ההון לסיכון מניות.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) ליום 31 בדצמבר 2018 בהתאם להנחיות בחוזר סולבנסי שפורסם ביום 1 ביוני 2017:

א. יחס כושר פירעון

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	
10,812	11,852	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
9,494	9,940	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
1,318	1,912	עודף (*)
114%	119%	יחס כושר פירעון

(*) שינויים בהון עצמי ממועד החישוב ועד למועד הפרסום לראשונה שלא נכללו בתוצאות:
 (א) גיוסי הון רובד 2 בסך של כ- 600 מיליוני ש"ח. למידע בגין גיוסים אלה ראה באור 6(ג)4 בדוחות הכספיים.
 (ב) התכלות הון רובד 2 בסך של כ- 141 מיליוני ש"ח.
 נכון לנתוני 31 בדצמבר 2018, לחברה הון מונפק בסך 116 מיליוני ש"ח מעבר למגבלת ההון המשני המוכר. בהתחשב בסך השינויים ההוניים האמורים ממועד החתך ועד מועד הפרסום לראשונה (יולי 2019) של יחס כושר פירעון בגין נתוני 31 בדצמבר 2018, עודף ההון היה גדל בכ- 343 מיליוני ש"ח לכ- 2,255 מיליוני ש"ח ויחס כושר פירעון היה עומד על כ- 123%.

עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה:

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(מבוקר)	(מבוקר)	
10,536	11,551	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה
5,771	6,663	הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה
4,765	4,888	עודף בתקופת הפריסה

ב. סף הון (MCR)

31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2018	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	
1,877	2,173	סף הון (MCR)
8,026	8,654	הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

בהמשך לאמור בסעיף 2.4.2.2 לעיל בדבר השינויים המוצעים בטיטות חוזר "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה", החברה מעריכה כי השפעת האמור על יחס כושר הפירעון של החברה תהא בסך של עד 400 מיליוני ש"ח, וכי גם לאחר ההשפעה כאמור, יהיה לחברה עודף הון גם ללא התחשבות בהוראות המעבר.

סף קביעת "כרית ביטחון"

ביום 26 בדצמבר 2018 אישר דירקטוריון החברה עדכון לכרית הביטחון, שנקבעה בדצמבר 2017 בהתאם לסעיף 1(א)2 למכתב למנהלי חברות הביטוח, שפורסם על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ביום 1 באוקטובר 2017. כרית הביטחון הינה כרית מתעצמת, אשר תעמוד בתום תקופת ההתאמה (שנת 2024) על סך של 1.15

מיליארד ש"ח, ואשר תיבנה בהדרגה החל מסך של 0.805 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2018, ועד לסך של 1.15 מיליארד ש"ח בשנת 2024 כאמור, ואילך.

5 בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הדירקטוריון מביע תודתו לעובדי החברה וסוכניה עבור הישגי החברה

מישל סיבוני
מנכ"ל

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

29 באוגוסט 2019

הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הצהרה

אני, מישל סיבוני, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מישל סיבוני
מנהל כללי

29 באוגוסט 2019

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה

אני, אריק פרץ, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
- (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אריק פרץ
מנהל חטיבת כספים
ומשאבים

29 באוגוסט 2019

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני 2019

תוכן העניינים

עמוד

2-1	דין וחשבון רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות
	דוחות כספיים מאוחדים
2-2	דוחות על המצב הכספי מאוחדים
2-4	דוחות רווח והפסד מאוחדים
2-5	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים
2-6	דוחות על השינויים בהון מאוחדים
2-9	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים
2-12	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
	נספחים לדוחות הכספיים
2-71	נספח א' - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים ("סולו")
2-86	נספח ב' – פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את תמצית הדוח על המצב הכספי ביניים המאוחד ליום 30 ביוני 2019 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר דרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 7א' לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין

רואי חשבון

29 באוגוסט 2019

31 בדצמבר		30 ביוני		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,102	1,044	1,150		נכסים
2	2	2		נכסים בלתי מוחשיים
2,421	2,404	2,441		נכסי מסים נדחים
1,312	1,345	1,373		הוצאות רכישה נדחות
1,387	1,298	1,354		רכוש קבוע
1,628	1,563	1,658		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,798	1,760	1,830		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
4,172	4,351	4,151		נדל"ן להשקעה אחר
16	12	9		נכסי ביטוח משנה
1,513	1,341	1,003		נכסי מסים שוטפים
1,299	1,282	1,316		חייבים ויתרות חובה
51,891	51,849	57,400		פרמיה לגבייה
				השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
				השקעות פיננסיות אחרות
8,430	7,966	9,913		נכסי חוב סחירים
13,191	13,459	12,886		נכסי חוב שאינם סחירים
1,055	962	1,143		מניות
1,875	1,920	2,115		אחרות
24,551	24,307	26,057		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
3,083	2,113	2,905		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,116	1,004	1,475		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
97,291	95,675	104,124		סך כל הנכסים
57,630	56,416	62,763		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים מאוחדים ליום (המשך)

31 בדצמבר		30 ביוני		
2018	2018	2019	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				הון והתחייבויות
				הון
869	869	869	869	הון מניות ופרמיה על מניות
580	653	838	838	קרנות הון
3,094	2,884	3,323	3,323	עודפים
4,543	4,406	5,030	5,030	סך כל ההון המיוחס לבעלים של החברה
3	3	3	3	זכויות שאינן מקנות שליטה
4,546	4,409	5,033	5,033	סך כל ההון
				התחייבויות
27,028	27,105	27,692	27,692	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
56,754	55,595	62,296	62,296	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
806	821	952	952	התחייבויות מסים נדחים
215	215	221	221	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
43	72	75	75	התחייבויות מסים שוטפים
2,998	2,881	3,042	3,042	זכאים ויתרות זכות
4,901	4,577	4,813	4,813	התחייבויות פיננסיות
92,745	91,266	99,091	99,091	סך כל ההתחייבויות
97,291	95,675	104,124	104,124	סך כל ההון וההתחייבויות

שלומית זק"ש אנגל
מנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

מישל סיבוני
מנהל כללי

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות : 29 באוגוסט 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13,707	3,289 (*)	3,542	6,549 (*)	7,110	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,412	342	411	679	812	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,295	2,947	3,131	5,870	6,298	פרמיות שהורווחו בשייר
470	985	1,842	1,130	4,752	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
958	236	275	468	590	הכנסות מדמי ניהול
299	75	85	151	169	הכנסות מעמלות
14,022	4,243	5,333	7,619	11,809	סך כל ההכנסות
10,529	3,357 (*)	4,299	5,971 (*)	9,983	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
876	282	183	475	529	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
9,653	3,075	4,116	5,496	9,454	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,540	639	676	1,233	1,327	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,037	260 (*)	258	530 (*)	523	הוצאות הנהלה וכלליות
10	3 (*)	2	5 (*)	4	הוצאות אחרות
211	82	89	113	110	הוצאות מימון, נטו
13,451	4,059	5,141	7,377	11,418	סך כל ההוצאות
129	13	75	26	81	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
700	197	267	268	472	רווח לפני מסים על הכנסה
198	55	58	72	115	מסים על הכנסה
502	142	209	196	357	רווח לתקופה
502	142	209	196	357	מיוחס ל:
-	-	-	-	-	בעלים של החברה
-	-	-	-	-	זכויות שאינן מקנות שליטה
502	142	209	196	357	רווח לתקופה
4.83	0.91	2.01	1.89	3.44	רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)

(*) מוין מחדש

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

תמצית דוחות על הרווח (ההפסד) הכולל ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
502	142	209	196	357	רווח לתקופה
					פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה
					לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או
					יועברו לרווח והפסד
(196)	(62)	172	(106)	471	שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(100)	(20)	(43)	(42)	(70)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
44	7	13	23	16	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ הטבת מס (מסים על הכנסה) המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
73	18	(16)	53	(45)	הטבת מס (מסים על הכנסה) בגין פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
86	27	(49)	44	(145)	
(20)	(5)	5	(16)	13	סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
					שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח
					הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו
(113)	(35)	82	(44)	240	ממס
					פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח
					והפסד
44	46	22	50	25	קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש קבוע
8	1	-	2	(4)	מדידה מחדש של תוכנית הטבה מוגדרת
(17)	(16)	(7)	(17)	(6)	מסים על הכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
35	31	15	35	15	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח
(78)	(4)	97	(9)	255	והפסד, נטו ממס
					סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
424	138	306	187	612	סך כל הרווח הכולל לתקופה
					מיוחס ל:
424	138	306	187	612	בעלים של החברה
-	-	-	-	-	זכויות שאינן מקנות שליטה
424	138	306	187	612	סך הרווח הכולל לתקופה

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,546	3	4,543	3,094	251	(28)	36	321	869
357	*-	357	357	-	-	-	-	-
255	*-	255	(3)	18	(32)	-	272	-
612	*-	612	354	18	(32)	-	272	-
(125)	-	(125)	(125)	-	-	-	-	-
5,033	3	5,030	3,323	269	(60)	36	593	869
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 בינואר 2019 סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה סך רווח (הפסד) כולל אחר סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון דיבידנד שחולק יתרה ליום 30 ביוני 2019								
4,322	3	4,319	2,787	221	(81)	36	487	869
196	*-	196	196	-	-	-	-	-
(9)	*-	(9)	1	34	37	-	(81)	-
187	*-	187	197	34	37	-	(81)	-
(100)	-	(100)	(100)	-	-	-	-	-
4,409	3	4,406	2,884	255	(44)	36	406	869
לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 בינואר 2018 סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה סך רווח (הפסד) כולל אחר סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון דיבידנד שחולק יתרה ליום 30 ביוני 2018								

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
הון מניות ופרמיה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	יתרת עודפים	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך כל ההון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
869	500	36	(49)	254	3,239	4,849	3	4,852
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 באפריל 2019 סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה								
-	-	-	-	-	209	209	*-	209
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	93	-	(11)	15	-	97	*-	97
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון								
-	-	-	-	-	(125)	(125)	-	(125)
דיבידנד שחולק								
869	593	36	(60)	269	3,323	5,030	3	5,033
יתרה ליום 30 ביוני 2019								
869	454	36	(57)	224	2,742	4,268	3	4,271
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר) יתרה ליום 1 באפריל 2018 סך הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה רווח לתקופה								
-	-	-	-	-	142	142	*-	142
סך רווח (הפסד) כולל אחר								
-	(48)	-	13	31	-	(4)	*-	(4)
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה								
-	(48)	-	13	31	142	138	*-	138
יתרה ליום 30 ביוני 2018								
869	406	36	(44)	255	2,884	4,406	3	4,409

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

מיוחס לבעלים של החברה								
סך כל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין שערך רכוש קבוע	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרן הון בגין עסקאות עם בעלי שליטה	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	הון מניות ופרמיה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,322	3	4,319	2,787	221	(81)	36	487	869
502	*-	502	502	-	-	-	-	-
(78)	*-	(78)	5	30	53	-	(166)	-
424	*-	424	507	30	53	-	(166)	-
(200)	-	(200)	(200)	-	-	-	-	-
<u>4,546</u>	<u>3</u>	<u>4,543</u>	<u>3,094</u>	<u>251</u>	<u>(28)</u>	<u>36</u>	<u>321</u>	<u>869</u>

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
 יתרה ליום 1 בינואר 2018
 סך רווח (ההפסד) הכולל לשנה רווח לשנה
 סך רווח (הפסד) כולל אחר
 סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לשנה
 עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון
 דיבידנד שחולק
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

* קטן מ-1 מיליוני ש"ח

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		נספח	
	2018	2019	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
186	103	388	(688)	(68)	א	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(175)	(48)	(18)	(82)	(68)		לפני מסים על הכנסה
11	55	370	(770)	(136)		מס הכנסה ששולם
(70)	(7)	(9)	(53)	(27)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
(230)	(49)	(50)	(106)	(115)		תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(60)	(7)	(23)	(38)	(32)		השקעה ברכוש קבוע
141	39	27	131	87		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
64	10	5	18	14		השקעה בחברות מוחזקות
(155)	(14)	(50)	(48)	(73)		תמורה ממימוש השקעה בחברה מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
586	-	594	250	594		דיבידנד וריבית מחברות מוחזקות
(79)	(23)	(15)	(48)	(140)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(200)	-	(125)	(100)	(125)		תזרימי מזומנים מפעילות מימון
307	(23)	454	102	329		תמורת הנפקת כתבי התחייבות, נטו פירעון כתבי התחייבויות נדחים והלוואות מתאגידים בנקאיים
120	(56)	15	(83)	61		דיבידנד לבעלי החברה
283	(38)	789	(799)	181		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
3,916	3,155	3,591	3,916	4,199	ב	השפעת התנודות בשער חליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים
4,199	3,117	4,380	3,117	4,380	ג	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
						יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
502	142	209	196	357	נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה (1),(2),(3)
					רווח לתקופה
					פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
(129)	(13)	(75)	(26)	(81)	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,460	(234)	(965)	114	(3,406)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חווי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות
(145)	(74)	(81)	(107)	(39)	נכסי חוב סחירים
(141)	(107)	(117)	(102)	(87)	נכסי חוב שאינם סחירים
(16)	(4)	4	(6)	(20)	מניות
205	49	(137)	159	(416)	השקעות אחרות
542	(108)	87	360	(369)	הוצאות (הכנסות) מימון בגין התחייבויות פיננסיות, נטו
(48)	(7)	(5)	(17)	(9)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוויים תלויי תשואה
(57)	(5)	(2)	(39)	(19)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
					פחת והפחתות
84	21	25	40	52	רכוש קבוע
131	35	32	65	67	נכסים בלתי מוחשיים
625	53	(36)	702	664	שינוי בהתחייבויות בגין חווי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
4,746	2,098	2,140	3,587	5,542	שינוי בהתחייבויות בגין חווי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
233	17	105	54	21	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(126)	(22)	22	(109)	(20)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
198	55	58	72	115	הוצאות מסים על הכנסה
					שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חווי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(78)	(15)	(9)	(44)	(21)	רכישת נדל"ן להשקעה
(5,764)	(1,949)	(602)	(4,156)	(2,108)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר
(46)	(10)	(7)	(26)	(13)	רכישת נדל"ן להשקעה
(1,375)	(128)	(395)	(887)	(584)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(61)	137	93	(44)	(17)	פרמיות לגבייה
(553)	96	(7)	(351)	341	חייבים ויתרות חובה
(10)	77	53	(126)	(20)	זכאים ויתרות זכות
9	(1)	(2)	3	2	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(316)	(39)	179	(884)	(425)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
186	103	388	(688)	(68)	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על הכנסה
					פעילות מהותית שאינה במזומן
-	-	-	-	57	יישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 (באור 3א) (כחירות)

- 1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים מהפעילות בגין חווי ביטוח וחוזי השקעה.
- 2) במסגרת הפעילות השוטפת הוצגה ריבית שהתקבלה בסכום של 952 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 סכום של 800 מיליוני ש"ח ולשנת 2018 סכום של 1,653 מיליוני ש"ח) וריבית ששולמה בסכום של 60 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 סכום של 29 מיליוני ש"ח ולשנת 2018 סכום של 155 מיליוני ש"ח).
- 3) במסגרת הפעילות השוטפת הוצג דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות אחרות בסכום של 172 מיליוני ש"ח (לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 סכום של 169 מיליוני ש"ח ולשנת 2018 סכום של 274 מיליוני ש"ח).

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני	
	2018	2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,758	2,302	2,444	2,758	3,083
1,158	853	1,147	1,158	1,116
<u>3,916</u>	<u>3,155</u>	<u>3,591</u>	<u>3,916</u>	<u>4,199</u>
3,083	2,113	2,905	2,113	2,905
1,116	1,004	1,475	1,004	1,475
<u>4,199</u>	<u>3,117</u>	<u>4,380</u>	<u>3,117</u>	<u>4,380</u>

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

באור 1 - כללי**הישות המדווחת**

הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 ביוני 2019, כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה, וכן את זכויות החברה בחברות כלולות (להלן: "הקבוצה"). החברה הינה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "החברה האם"). מניות החברה האם רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים**א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים**

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם לדרישות הגילוי אשר נקבעו על ידי הממונה על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (להלן: "הדוחות השנתיים").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 29 באוגוסט 2019.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם ל- IFRS ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות לרבות הנחות ואומדנים אקטואריים (להלן: "אומדנים"), אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית, על ערכם של נכסים והתחייבויות ועל סכומי הכנסות והוצאות. מובהר בזאת כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. האומדנים העיקריים הכלולים בדוחות הכספיים מבוססים על הערכות אקטואריות וכן על הערכות שווי חיצוניות.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה ההנהלה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים עקביים בעיקרם לאלה בהם השתמשה להכנת הדוחות השנתיים, ולמעט האמור להלן, לא חל שינוי בהנחות האקטואריות המשפיע באופן מהותי על העתודות. בקשר עם עדכון הריביות להיוון המשמשות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות, השפעת החלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בנזקי גוף ונזיקין ויישום טיוטת חוזר בעניין עדכון לוחות התמורתה ושיפורי תמורתה עתידיים ראה גם באור 9.

ג. מיון מחדש

בחלק מסעיפי דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים בוצעו מיונים מחדש של מספרי השוואה לא מהותיים. למיונים אלו לא היתה השפעה על ההון ו/או על הרווח והפסד ו/או על הרווח הכולל של הקבוצה.

ד. מטבע פעילות ומטבע הצגה

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה. המידע הכספי מוצג במיליוני ש"ח ועוגל למיליון הקרוב.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

למעט כמפורט בסעיף א' להלן, המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

א. יישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 חכירות (להלן – "התקן")

התקן מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 חכירות (IAS17) ואת הפרשנויות הקשורות אליו. הוראות התקן מבטלות את הדרישה הקיימת מחוכרים לסיווג החכירה כתפעולית או מימונית. חרף זאת, לעניין חוכרים מציג התקן מודל אחר לטיפול החשבונאי בכל החכירות, לפיו על החוכר להכיר בנכס זכות שימוש ובהתחייבות בגין חכירה בדוחותיו הכספיים. עם זאת, התקן כולל שני חריגים למודל הכללי, לפיהם חוכר יכול לא ליישם את דרישות ההכרה בנכס זכות שימוש ובהתחייבות בגין חכירה לגבי חכירות לטווח קצר של עד שנה ו/או חכירות בהן נכס הבסיס הוא בעל ערך נמוך.

החל מיום 1 בינואר 2019 החלה החברה ליישם את התקן. ליישום התקן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ב. עונתיות**1. ביטוח חיים ובריאות**

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוח כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח.

באור 4 - מגזרי פעילות

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנוהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

ביצועי המגזר נמדדים בהתבסס על רווחי המגזר לפני מסים על ההכנסה. תוצאות עסקאות בינחברתיות מבוטלות במסגרת ההתאמות לצורך עריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים. הקבוצה פועלת במגזרים הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפי ביטוחי החיים וכן את פעילות הקבוצה בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בענפים מחלות ואשפוז, תאונות אישיות, סיעוד, עובדים זרים, נסיעות לחו"ל ושיניים. הפוליסות הנמכרות במסגרת ענפי ביטוח אלה מכסות את מגוון הנזקים הנגרמים למבוטח כתוצאה ממחלות ו/או מתאונות, לרבות מצב סיעודי וטיפול שיניים. פוליסות ביטוחי בריאות מוצעות הן לפרטים והן לקולקטיבים.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר זה מורכב מחמישה תתי תחומים:

רכב רכוש: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות ביטוח בענף ביטוח רכב מנועי (להלן: "רכב רכוש"), המכסות נזקים הנגרמים לבעל רכב כתוצאה מתאונה ו/או גניבה ו/או את חבות בעל הרכב או הנהג לנזק רכוש שנגרם לצד שלישי בתאונה.

רכב חובה: כולל את פעילות הקבוצה בענף ביטוח לפי דרישת פקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: "רכב חובה"), המכסה נזקי גוף כתוצאה משימוש ברכב מנועי בהתאם לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975.

ענפי חבויות אחרים: כולל את פעילות הקבוצה במכירת פוליסות המכסות את חבות המבוטח כלפי צד שלישי (למעט כיסוי חבויות בתחום רכב חובה כמתואר לעיל). במסגרת זו נכללים, בין היתר, ענפי הביטוח הבאים: ביטוח מפני אחריות מעבידים, ביטוח מפני אחריות כלפי צד שלישי, ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח אחריות לדירקטורים ולנושאי משרה וביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

ענפי רכוש ואחרים: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית של הקבוצה בכל ענפי הרכוש למעט רכב רכוש (כגון: ערבויות, דירות וכדומה).

עסקי ביטוח משכנתאות: תחום זה כולל את הפעילות הביטוחית בענף ביטוח אשראי למגורים המובטח במשכנתא (כענף בודד - MONOLINE). ביטוח זה נועד לתת שיפוי בגין הנזק הנגרם כתוצאה מאי פירעון של הלוואות שניתנו כנגד שעבוד במשכון ראשון של נכס נדל"ן יחיד למגורים בלבד ולאחר מימוש הנכס המשמש כבטוחה להלוואות כאמור.

4. לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר

פעילויות אשר לא יוחסו למגזרי פעילות כוללות בעיקר פעילויות של סוכנויות ביטוח וכן את פעילות ההון בחברות הביטוח המאוחדות.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7,110	-	-	1,672	2,408	3,030
812	-	-	528	204	80
6,298	-	-	1,144	2,204	2,950
4,752	-	*179	167	386	4,020
590	-	2	-	2	586
169	(9)	**13	106	39	20
11,809	(9)	194	1,417	2,631	7,576
9,983	-	-	1,002	2,114	6,867
529	-	-	244	211	74
9,454	-	-	758	1,903	6,793
1,327	(9)	***2	321	493	520
523	-	****32	26	148	317
4	-	-	-	-	4
110	-	104	(16)	14	8
11,418	(9)	138	1,089	2,558	7,642
81	-	4	63	15	(1)
472	-	60	391	88	(67)
393	-	133	82	55	123
865	-	****193	473	143	56
27,692	-	-	9,918	5,343	12,431
62,296	-	-	-	5,159	57,137

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ- 9 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ- 11 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ- 0.04 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,542	-	-	847	1,213	1,482
411	-	-	262	108	41
3,131	-	-	585	1,105	1,441
1,842	-	*20	142	184	1,496
275	-	2	-	1	272
85	(4)	**6	51	23	9
5,333	(4)	28	778	1,313	3,218
4,299	-	-	280	1,073	2,946
183	-	-	50	105	28
4,116	-	-	230	968	2,918
676	(4)	***1	182	243	254
258	-	****15	14	69	160
2	-	-	-	-	2
89	-	75	(6)	13	7
5,141	(4)	91	420	1,293	3,341
75	-	2	60	14	(1)
267	-	(61)	418	34	(124)
148	-	115	(22)	7	48
415	-	*****54	396	41	(76)
27,692	-	-	9,918	5,343	12,431
62,296	-	-	-	5,159	57,137

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ- 4 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ- 5 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך ההפסד הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ- 0.2 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	התאמות וקיזוזים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,615 (*)	2,263	1,671	-	-	6,549
72	102	505	-	-	679
2,543	2,161	1,166	-	-	5,870
741	145	136	*108	-	1,130
463	2	-	3	-	468
18	32	98	**14	(11)	151
3,765	2,340	1,400	125	(11)	7,619
2,841 (*)	1,765	1,365	-	-	5,971
43	52	380	-	-	475
2,798	1,713	985	-	-	5,496
470	454	316	***3	(10)	1,233
318 (*)	155	26	****32	(1)	530
5 (*)	-	-	-	-	5
7	10	18	78	-	113
3,598	2,332	1,345	113	(11)	7,377
7	3	4	12	-	26
174	11	59	24	-	268
16	(5)	(23)	(8)	-	(20)
190	6	36	*****16	-	248
11,915	5,116	10,074	-	-	27,105
50,931	4,664	-	-	-	55,595

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

(*) מוין מחדש
* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-10 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
*** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
**** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-10 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.7 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר		ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
3,289	-	-	-	842	1,160	1,287 (*)
342	-	-	-	252	53	37
2,947	-	-	-	590	1,107	1,250
985	-	*74	-	89	104	718
236	-	2	-	-	1	233
75	(6)	**8	-	46	16	11
4,243	(6)	84	-	725	1,228	2,212
3,357	-	-	-	725	979	1,653 (*)
282	-	-	-	199	62	21
3,075	-	-	-	526	917	1,632
639	(5)	***2	-	175	229	238
260	(1)	****17	-	12	78	154 (*)
3	-	-	-	-	-	3 (*)
82	-	52	-	15	9	6
4,059	(6)	71	-	728	1,233	2,033
13	-	7	-	-	1	5
197	-	20	(3)	(3)	(4)	184
(10)	-	13	(21)	(21)	(7)	5
187	-	****33	(24)	(24)	(11)	189
27,105	-	-	-	10,074	5,116	11,915
55,595	-	-	-	-	4,664	50,931

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

(*) מוין מחדש
 * סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-5 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-5 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-0.3 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות ואחר	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,707	-	-	3,415	4,678	5,614
1,412	-	-	1,053	215	144
12,295	-	-	2,362	4,463	5,470
470	-	*165	191	160	(46)
958	-	6	-	4	948
299	(19)	**26	195	65	32
14,022	(19)	197	2,748	4,692	6,404
10,529	-	-	2,558	3,335	4,636
876	-	-	651	143	82
9,653	-	-	1,907	3,192	4,554
2,540	(19)	***4	679	917	959
1,037	-	****61	52	301	623
10	-	-	-	-	10
211	-	157	26	17	11
13,451	(19)	222	2,664	4,427	6,157
129	-	52	37	17	23
700	-	27	121	282	270
(127)	-	(87)	(54)	(13)	27
573	-	****(60)	67	269	297
27,028	-	-	9,814	5,167	12,047
56,754	-	-	-	4,757	51,997

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* סך הרווחים מהשקעות הינם בגין הנכסים העומדים כנגד ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה.
 ** הכנסות מעמלות כוללות עמלות המשולמות לסוכנויות ביטוח בבעלות הקבוצה. כ-19 מיליוני ש"ח מתוכן הינן עמלות המשולמות לסוכנויות אלו מגופים מוסדיים בקבוצה.
 *** בגין פעילות סוכנויות הביטוח שהינן בבעלות מלאה של הקבוצה.
 **** מתוך סך הוצאות הנהלה וכלליות, סכום של כ-20 מיליוני ש"ח הינו בגין הוצאות של פעילות סוכנויות ביטוח של הקבוצה.
 ***** סך הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה בגין פעילות סוכנויות הביטוח של הקבוצה הסתכם לכ-2 מיליוני ש"ח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
419	507	529	530	(2)	1,983
3	8	404	164	-	579
416	499	125	366	(2)	1,404
109	110	12	35	(6)	260
307	389	113	331	4	1,144
61	13	9	73	11	167
-	3	84	19	-	106
368	405	206	423	15	1,417
184	236	207	385	(10)	1,002
(9)	5	170	78	-	244
193	231	37	307	(10)	758
42	84	115	80	-	321
7	7	7	4	1	26
(7)	(1)	-	(8)	-	(16)
235	321	159	383	(9)	1,089
25	6	2	30	-	63
158	90	49	70	24	391
30	7	2	36	7	82
188	97	51	106	31	473
2,683	655	941	5,321	318	9,918
2,550	639	186	3,145	318	6,838

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2019
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2019

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
99	176	238	190	(1)	702
1	4	188	67	-	260
98	172	50	123	(1)	442
(60)	(29)	(6)	(46)	(2)	(143)
158	201	56	169	1	585
53	11	6	65	7	142
-	2	39	10	-	51
211	214	101	244	8	778
9	119	101	54	(3)	280
(10)	3	86	(29)	-	50
19	116	15	83	(3)	230
31	52	55	44	-	182
5	4	4	1	-	14
(3)	-	-	(3)	-	(6)
52	172	74	125	(3)	420
24	6	2	28	-	60
183	48	29	147	11	418
(9)	(2)	(1)	(11)	1	(22)
174	46	28	136	12	396
2,683	655	941	5,321	318	9,918
2,550	639	186	3,145	318	6,838

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על הכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2019
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2019

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
441	517	500	510	(2)	1,966
3	16	376	164	-	559
438	501	124	346	(2)	1,407
108	105	8	28	(8)	241
330	396	116	318	6	1,166
49	11	8	59	9	136
-	4	81	13	-	98
379	411	205	390	15	1,400
352	278	276	469	(10)	1,365
(5)	12	234	139	-	380
357	266	42	330	(10)	985
38	88	112	78	-	316
4	6	7	7	2	26
7	2	1	8	-	18
406	362	162	423	(8)	1,345
2	-	-	2	-	4
(25)	49	43	(31)	23	59
(7)	(2)	(1)	(8)	(5)	(23)
(32)	47	42	(39)	18	36
2,682	688	909	5,438	357	10,074
2,495	656	189	2,912	357	6,609

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2018
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2018

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)
ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
97	171	214	176	-	658
2	7	163	70	-	242
95	164	51	106	-	416
(72)	(37)	(8)	(55)	(2)	(174)
167	201	59	161	2	590
32	7	5	38	7	89
-	2	38	6	-	46
199	210	102	205	9	725
189	134	135	270	(3)	725
(5)	5	116	83	-	199
194	129	19	187	(3)	526
29	50	53	43	-	175
1	2	4	4	1	12
6	2	1	6	-	15
230	183	77	240	(2)	728
(31)	27	25	(35)	11	(3)
(7)	(2)	(1)	(7)	(4)	(21)
(38)	25	24	(42)	7	(24)
2,682	688	909	5,438	357	10,074
2,495	656	189	2,912	357	6,609

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנחלה וכלליות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2018
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2018

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים*	ענפי חבויות אחרים**	ביטוח משכנתאות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
650	834	971	952	(6)	3,401
7	26	740	298	-	1,071
643	808	231	654	(6)	2,330
(25)	4	(2)	7	(16)	(32)
668	804	233	647	10	2,362
68	15	14	84	10	191
-	8	156	31	-	195
736	827	403	762	20	2,748
665	550	502	865	(24)	2,558
(9)	26	427	207	-	651
674	524	75	658	(24)	1,907
95	198	226	160	-	679
11	13	13	11	4	52
10	2	1	13	-	26
790	737	315	842	(20)	2,664
15	3	1	18	-	37
(39)	93	89	(62)	40	121
(18)	(4)	(1)	(22)	(9)	(54)
(57)	89	88	(84)	31	67
2,637	581	892	5,369	335	9,814
2,475	554	171	3,038	335	6,573

פרמיות ברוטו
 פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
 שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות (ההכנסות)
 חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2018
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר 2018

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	2,615	2,615	-	-	3,030	3,030
-	-	72	72	-	-	80	80
-	-	2,543	2,543	-	-	2,950	2,950
-	2	741	740	-	4,020	4,018	4,020
127	160	463	187	120	586	299	586
-	-	18	18	-	20	20	20
127	162	3,765	3,488	120	7,576	7,287	7,576
1	6	2,841	2,834	1	6,867	6,860	6,867
-	-	43	43	-	74	74	74
1	6	2,798	2,791	1	6,793	6,786	6,793
49	62	470	365	45	520	409	520
47	77	318	202	50	317	193	317
4	-	5	-	5	4	-	4
-	-	7	7	-	8	8	8
101	145	3,598	3,365	101	7,642	7,396	7,642
-	-	7	7	-	(1)	(1)	(1)
26	17	174	130	19	(67)	(110)	(67)
1	4	16	17	-	123	118	123
27	21	190	147	19	56	8	56

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה

* מוין מחדש

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)				לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)			
גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	1,287	*1,287	-	-	1,482	1,482
-	-	37	37	-	-	41	41
-	-	1,250	1,250	-	-	1,441	1,441
-	2	718	717	-	1	1,496	1,494
64	80	233	94	61	78	272	128
-	-	11	11	-	-	9	9
64	82	2,212	2,072	61	79	3,218	3,072
-	3	1,653	*1,650	-	3	2,946	2,943
-	-	21	21	-	-	28	28
-	3	1,632	1,629	-	3	2,918	2,915
25	32	238	186	23	29	254	197
24	39	154	97	24	*33	160	97
2	-	3	-	3	-	2	-
-	-	6	6	-	-	7	7
51	74	2,033	1,918	50	65	3,341	3,216
-	-	5	5	-	-	(1)	(1)
13	8	184	159	11	14	(124)	(145)
-	1	5	6	-	(1)	48	47
13	9	189	165	11	13	(76)	(98)

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה

* מוין מחדש

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

גמל	פנסיה	ביטוח חיים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	5,614	5,614
-	-	144	144
-	-	5,470	5,470
-	2	(48)	(46)
243	319	386	948
-	-	32	32
243	321	5,840	6,404
2	11	4,623	4,636
-	-	82	82
2	11	4,541	4,554
93	123	743	959
98	133	392	623
9	1	-	10
-	-	11	11
202	268	5,687	6,157
-	-	23	23
41	53	176	270
(1)	(2)	30	27
40	51	206	297

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			מיליוני ש"ח			
3,035	83	576	1,864	-	462	50
(5)						
3,030						
1,558	-	-	1,547	11	-	-
365	-	-	145	(22)	154	88
5,998	89	341	2,944	116	2,030	478
862	-	-	863	(1)	-	-
8	(7)	3	46	(24)	43	(53)
1,485	39	290	900	-	231	25
(3)						
1,482						
763	-	-	763	-	-	-
137	-	-	75	(6)	53	15
2,653	37	154	1,293	50	784	335
290	-	-	288	2	-	-
(98)	1	19	4	(9)	(39)	(74)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת, המרווח הפיננסי בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה שהופקו החל משנת 2004 כולל עוד, את השפעת השינוי בשיעורי ההיוון המשמשים בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים לזמן למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			מיליוני ש"ח			
2,619	92	550	*1,455	- *	467	55
(4)						
2,615						
2,904	-	-	*2,800	*104	-	-
233	-	-	123	36	64	10
2,768	80	256	*1,527	*(19)	690	234
66	-	-	66	-	-	-
147	5	40	(18)	39	9	72
1,289	45	278	*707	- *	233	26
(2)						
1,287						
1,384	-	-	*1,379	*5	-	-
110	-	-	64	40	30	(24)
1,552	32	126	*843	*(28)	494	85
98	-	-	98	-	-	-
165	10	27	(13)	42	(5)	104

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

* מוין מחדש

(1) המוצגים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת, המרווח הפיננסי בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה שהופקן החל משנת 2004 כולל עוד, את השפעת השינוי בשיעורי ההיוון המשמשים בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004		עד שנת 1990 (1)	עד שנת 2003
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			מיליוני ש"ח			
5,623	180	1,121	3,277	-	937	108
(9)						
5,614						
4,918	-	-	4,788	130	-	-
471	-	-	257	62	129	23
4,824	156	503	2,958	(46)	717	536
(201)	-	-	(202)	1	-	-
206	7	108	(30)	71	26	24

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

פרמיות ברוטו
פרמיות בגין סכומים המופקדים בחברה מאוחדת במסגרת תוכנית הטבה מוגדרת לעובדי הקבוצה
סך הכל

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול - במונחי רווח כולל (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) הם בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בחלקם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול השקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת, המרווח הפיננסי בגין פוליסות שאינן תלויות תשואה שהופקו החל משנת 2004 כולל עוד, את השפעת השינוי בשיעורי ההיוון המשמשים בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
		מיליוני ש"ח		
2,394	204	1,143	672	375
2,114	145	692	939	338
143	(5)	100	(50)	98
		מיליוני ש"ח		
		מיליוני ש"ח		
1,204	105	574	337	188
1,073	76	367	442	188
41	-	40	(30)	31
		מיליוני ש"ח		
		מיליוני ש"ח		
2,250	201	1,087	606	356
1,765	169	704	605	287
6	(15)	14	(48)	55
		מיליוני ש"ח		
		מיליוני ש"ח		
1,151	109	543	311	188
979	89	371	346	173
(11)	(6)	(9)	(23)	27

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של 876 מיליוני ש"ח ו-443 מיליוני ש"ח לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019, בהתאמה (פרמיות פרט בסך של 834 מיליוני ש"ח ו-428 מיליוני ש"ח לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהתאמה) ופרמיות קבוצתיות בסך של 471 מיליוני ש"ח ו-236 מיליוני ש"ח לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019, בהתאמה (ופרמיות קבוצתיות בסך של 454 מיליוני ש"ח ו-224 מיליוני ש"ח לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, בהתאמה).

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח בריאות (המשך)

פירוט התוצאות לפי סוגי הפוליסות (המשך)

סה"כ	בריאות אחר *		סיעודי	
	ז"ק **	ז"א **	קבוצתי	פרט
מיליוני ש"ח				
4,698	486	2,220	1,266	726
3,335	324	1,223	1,200	588
269	(1)	246	(58)	82

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח בריאות

* מתוך זה פרמיות פרט בסך של 1,797 מיליוני ש"ח ופרמיות קבוצתיות בסך של 909 מיליוני ש"ח.

** הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

באור 5 - מסים על ההכנסה

שיעורי המס החלים על הכנסות של חברות הקבוצה

ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס להלן.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם על חברות הבנות של החברה שהינם מוסדות כספיים, החל משנת 2018 ואילך הינם כדלקמן: מס חברות בשיעור 23%, מס רווח בשיעור 17% דהיינו מס בשיעור משוקלל של 34.19%.

באור 6 - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,628	1,563	1,658		נדל"ן להשקעה
				השקעות פיננסיות
				נכסי חוב סחירים
19,309	19,302	21,158		נכסי חוב שאינם סחירים (*)
13,083	13,072	14,151		מניות
8,922	8,710	9,723		השקעות פיננסיות אחרות
10,577	10,765	12,368		
51,891	51,849	57,400		סך הכל השקעות פיננסיות
3,083	2,113	2,905		מזומנים ושווי מזומנים
1,028	891	800		אחר
57,630	56,416	62,763		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה**
119	20	36		זכאים ויתרות זכות
517	455	139		התחייבויות פיננסיות***
636	475	175		התחייבויות פיננסיות בגין חוזים תלויי תשואה
593	651	569		(*) מתוכם נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת
615	695	622		שווי הוגן של נכסי חוב שנמדדים בעלות מתואמת

** כולל נכסים נטו (נכסים בניכוי התחייבויות פיננסיות) בסך 4,508 מיליוני ש"ח, 4,289 מיליוני ש"ח ובסך 4,236 מיליוני ש"ח לימים 30 ביוני 2019 ו-2018 וליום 31 בדצמבר 2018, בהתאמה, בגין התחייבות הנובעת מתיק סיעוד קבוצתי, בו מרבית סיכוני ההשקעה אינם מוטלים על המבטח.

*** בעיקר נגזרים וחוזים עתידיים.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18,030	3,128	-	21,158	נכסי חוב סחירים
-	12,968	614	13,582	נכסי חוב שאינם סחירים
7,369	7	2,347	9,723	מניות
8,257	187	3,924	12,368	אחרות
33,656	16,290	6,885	56,831	סך הכל

ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16,207	3,095	-	19,302	נכסי חוב סחירים
-	11,923	498	12,421	נכסי חוב שאינם סחירים
6,368	6	2,336	8,710	מניות
7,226	117	3,422	10,765	אחרות
29,801	15,141	6,256	51,198	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16,170	3,139	-	19,309	נכסי חוב סחירים
-	11,984	506	12,490	נכסי חוב שאינם סחירים
6,383	8	2,531	8,922	מניות
6,716	71	3,790	10,577	אחרות
29,269	15,202	6,827	51,298	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6,827	3,790	2,531	506
(62)	(13)	(63)	14
(174)	(108)	(51)	(15)
837	414	80	343
(272)	(122)	(150)	-
(162)	(37)	-	(125)
(109)	-	-	(109)
6,885	3,924	2,347	614
(57)	(18)	(48)	9

יתרה ליום 1 בינואר 2019

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 30 ביוני 2019

(*) מתוכם סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2019

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6,678	3,792	2,424	462
56	65	(18)	9
(99)	(49)	(44)	(6)
528	211	43	274
(124)	(66)	(58)	-
(83)	(29)	-	(54)
(71)	-	-	(71)
6,885	3,924	2,347	614
63	62	(3)	4

יתרה ליום 1 באפריל 2019

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 30 ביוני 2019

(*) מתוכם סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2019

* בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
466	2,035	3,218	5,719
14	161	288	463
(16)	(12)	(102)	(130)
123	185	341	649
(4)	(33)	(284)	(321)
(78)	-	(39)	(117)
(7)	-	-	(7)
498	2,336	3,422	6,256
8	155	287	450

יתרה ליום 1 בינואר 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 30 ביוני 2018

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2018

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
נכסי חוב שאינם סחירים	מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
478	2,183	3,296	5,957
16	92	83	191
(9)	(5)	(48)	(62)
47	98	186	331
(1)	(32)	(73)	(106)
(26)	-	(22)	(48)
(7)	-	-	(7)
498	2,336	3,422	6,256
10	86	80	176

יתרה ליום 1 באפריל 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 30 ביוני 2018

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2018

* בעיקר בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סה"כ מיליוני ש"ח	אחרות מיליוני ש"ח	מניות מיליוני ש"ח	נכסי חוב
			שאינם סחירים מיליוני ש"ח
5,719	3,218	2,035	466
842	499	318	25
(331)	(227)	(73)	(31)
1,417	815	325	277
(543)	(464)	(74)	(5)
(264)	(51)	-	(213)
(13)	-	-	(13)
<u>6,827</u>	<u>3,790</u>	<u>2,531</u>	<u>506</u>
<u>824</u>	<u>499</u>	<u>314</u>	<u>11</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברווח והפסד (*)

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

העברות מתוך רמה 3*

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2018

* בעיקר בגין ניירות ערך שדירוגם השתנה.

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים והשקעות מוחזקות לפדיון - ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)	
	שווי הוגן			ערך בספרים	
2018	2018	2019	2018	2018	2019
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6,405	6,471	6,641	4,938	4,948	4,964
8,028	8,388	8,194	7,584	7,703	7,374
722	876	612	669	808	548
15,155	15,735	15,447	13,191	13,459	12,886
121	148	103	117	141	99
121	148	103	117	141	99
15,276	15,883	15,550	13,308	13,600	12,985
			17	15	18

הלוואות וחייבים:

אגרות חוב מיועדות
נכסי חוב שאינם סחירים
שאינם ניתנים להמרה, למעט
פיקדונות בבנקים
פיקדונות בבנקים
סך כל נכסי חוב שאינם
סחירים

השקעות המוחזקות לפדיון:

נכסי חוב סחירים שאינם
ניתנים להמרה
סך הכל השקעות מוחזקות
לפדיון
סך הכל
ירידות ערך שנקפו לרווח
והפסד (במצטבר)

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתוי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה. להגדרת הרמות ראה באור 2.6.

ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,744	1,070	-	9,814	נכסי חוב סחירים
829	-	314	1,143	מניות
430	125	1,560	2,115	אחרות
10,003	1,195	1,874	13,072	סך הכל

ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6,595	1,230	-	7,825	נכסי חוב סחירים
815	-	147	962	מניות
357	65	1,498	1,920	אחרות
7,767	1,295	1,645	10,707	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,075	1,238	-	8,313	נכסי חוב סחירים
789	-	266	1,055	מניות
283	54	1,538	1,875	אחרות
8,147	1,292	1,804	11,243	סך הכל

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניית	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
266	1,538	1,804
1	29	30
6	(32)	(26)
(1)	(37)	(38)
43	112	155
(1)	(44)	(45)
-	(6)	(6)
314	1,560	1,874
1	29	30

יתרה ליום 1 בינואר 2019

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2019

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2019

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		
מניית	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
280	1,506	1,786
1	10	11
13	21	34
(1)	(14)	(15)
21	63	84
-	(23)	(23)
-	(3)	(3)
314	1,560	1,874
1	10	11

יתרה ליום 1 באפריל 2019

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו :
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2019

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2019

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		

מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
117	1,405	1,522
(1)	24	23
3	68	71
-	(35)	(35)
28	98	126
-	(56)	(56)
-	(6)	(6)
147	1,498	1,645
(1)	24	23

יתרה ליום 1 בינואר 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2018

(*) מתוכם סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2018

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה		

מניות	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
121	1,444	1,565
-	14	14
1	18	19
-	(12)	(12)
25	53	78
-	(16)	(16)
-	(3)	(3)
147	1,498	1,645
-	14	14

יתרה ליום 1 באפריל 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד (*)
 ברווח כולל אחר
 תקבולי ריבית ודיבידנד
 רכישות
 מכירות
 פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2018

(*) מתוכם סך הרווחים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2018

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים זמינים למכירה

מניית	אחרות	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
117	1,405	1,522
(3)	58	55
60	112	172
(1)	(75)	(76)
125	206	331
(32)	(144)	(176)
-	(24)	(24)
<u>266</u>	<u>1,538</u>	<u>1,804</u>
<u>(3)</u>	<u>53</u>	<u>50</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2018

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד (*)

ברוח כולל אחר

תקבולי ריבית ודיבידנד

רכישות

מכירות

פדיונות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

(*) מתוכם סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2018

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת – ערך בספרים לעומת שווי הוגן

ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)		ליום 31 בדצמבר (מבוקר)	ליום 30 ביוני (בלתי מבוקר)	
	שווי הוגן			ערך בספרים	
2018	2018	2019	2018	2018	2019
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
100	100	-	100	100	-
389	395	411	351	351	354
11	11	12	11	11	12
3,585	3,416	4,424	3,416	3,111	3,998
4,085	3,922	4,847	3,878	3,573	4,364
			3,516	3,211	3,998

הלוואות מתאגידים בנקאיים *
 הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים *
 הלוואות מצדדים קשורים
 אגרות חוב *
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצורך עמידה בדרישות ההון

* לרבות כתבי התחייבויות נדחים.

2. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 ביוני 2018		2019
2.19%	1.77%	0.96%	
2.31%	1.58%	1.42%	

באחוזים
 הלוואות
 אגרות חוב

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

3. התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. להגדרת הרמות ראה באור 2א6.

ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
8	441	449
8	441	449

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
133	871	1,004
133	871	1,004

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		
רמה 1	רמה 2	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
214	809	1,023
214	809	1,023

נגזרים (1)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) מכשירים נגזרים המוחזקים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות במסגרת מדיניות ניהול נכסים מול התחייבויות ("ALM") של הקבוצה. מתוך הני"ל, סך של כ- 310 מיליוני ש"ח, כ- 550 מיליוני ש"ח וכ- 505 מיליוני ש"ח לימים 30 ביוני 2019 ו-2018 וליום 31 בדצמבר 2018, בהתאמה, נכללים במסגרת התחייבויות שאינן תלויות תשואה והיתרה נכללת במסגרת ההתחייבויות תלויות התשואה של הקבוצה. מרבית הסכום נובע מניהול חשיפה באמצעות נגזרים למטבע חוץ ולמדד. כנגד ההתחייבויות כאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בטחונות בהתאם לתנאים שנקבעו בחוזה. לגופים המוסדיים בקבוצה מסגרות אשראי מאושרות לצורך פעילותם בנגזרים. בהתאם לאמור, הפקידו הגופים המוסדיים בקבוצה סך של כ- 562 מיליוני ש"ח, כ- 935 מיליוני ש"ח וכ- 1,099 מיליוני ש"ח לימים 30 ביוני 2019 ו-2018 וליום 31 בדצמבר 2018, בהתאמה, כבטוחות לכיסוי התחייבויותיה הנובעות מפעילות זו (בטוחות אלו מוצגות בסעיף חייבים).

באור 6 - מכשירים פיננסיים (המשך)**ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)****4. פרטים נוספים****1. דירוג מעלות**

ביום 10 בינואר 2019 הודיעה מעלות על אשרור דירוג 'iIAA+' לחברה. במסגרת הודעת מעלות אושרר דירוג 'iIAA' לאג"ח 1 (לא סחיר) של החברה ולכתבי התחייבויות סדרה א' של הראל הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של החברה. כמו כן, אושרר דירוג 'iIAA-' להון משני ושלישוני שהונפק על ידי הראל הנפקות במסגרת אג"ח סדרות ג'-טו'. תחזית הדירוג נותרה חיובית.

ביום 2 באפריל 2019 קבעה מעלות דירוג 'iIAA-' להנפקת מכשירי הון רובד 2 בדרך של הנפקת סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה טז'), בהיקף של עד 300 מיליוני ש"ח.

ביום 16 באפריל 2019 קבעה מעלות דירוג 'iIAA-' להנפקת מכשירי הון רובד 2 בדרך של הנפקת סדרה חדשה של אגרות חוב (סדרה טז'), בהיקף של עד 600 מיליוני ש"ח. סכום זה כולל את המסגרת הראשונית שניתנה ביום 2 באפריל 2019, בהיקף של עד 300 מיליוני ש"ח.

2. הנפקת אגרות חוב (סדרה טז') באמצעות הראל הנפקות

ביום 16 באפריל 2019 פרסמה הראל הנפקות דוח הצעת מדף על פי תשקיף מדף הנושא את התאריך 27 בפברואר 2017 אשר תוקפו הוארך עד ליום 27 בפברואר 2020. על פי דוח הצעת המדף, הציעה הראל הנפקות לציבור עד 600 מיליוני ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה טז'), רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת. אגרות החוב (סדרה טז') אינן צמודות למדד או למטבע כלשהו.

בסך הכל, הונפקו 600 מיליוני ש"ח ע.נ. אגרות חוב (סדרה טז') ובתמורה כוללת (ברוטו) של כ- 600 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתנאים שפורטו בתשקיף המדף ובדוח הצעת המדף - סכום הגיוס הופקד בחברה, לשימושה על פי שיקוליה ובאחריותה, והחברה התחייבה כלפי הנאמן לאגרות החוב (סדרה טז') למלא אחר תנאי התשלום של אגרות החוב (סדרה טז').

3. פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ג') של הראל הנפקות

ביום 29 באפריל 2019, דירקטוריון הראל הנפקות, שהינה חברה בת של החברה, החליט על ביצוע פדיון מוקדם מלא ביוזמת הראל הנפקות של אגרות החוב (סדרה ג') שהונפקו על ידה, אשר בוצע ביום 31 במאי 2019.

ד. נתונים בדבר מדידות שווי הוגן ברמה 2 וברמה 3**שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים**

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה וללקוחותיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין חברות הקבוצה לבין הצדדים האחרים לחוזה הביטוח ויתר מוצרי הקבוצה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרי הקבוצה, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים, שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות. בתחומים אלו ההתקשרויות עם המבוטחים, העמיתים והלקוחות הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדיון, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו. לחברה תכנית אכיפה במסגרתה היא פועלת לבדיקת עמידה בהוראות רגולטוריות ותיקון ליקויים ככל שמתגלים כאלו.

במסגרת שינויים רגולטוריים אלו, בשנת 2011 פרסם הממונה חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב. סיום פרויקט הטיוב נקבע ליום 30 ביוני 2016. החברה סיימה נכון למועד האמור את פעולות הטיוב במרבית הנושאים אשר נכללו במסגרת תכנית העבודה של הפרוייקט. יחד עם זאת, נותרו מספר נושאים אשר הטיפול בהם נמשך ומשך באופן שוטף גם לאחר המועד הקבוע לסיום הפרוייקט. בנוסף עוסקת החברה, בהתאם לדרישות החוזר, בטיוב שוטף ובשימור של פעולות הטיוב שבוצעו במסגרת הפרוייקט.

בנוסף, קיימת חשיפה כללית, הנובעת מכך שכנגד הגופים המוסדיים בקבוצה מוגשות מעת לעת תלונות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. הכרעות רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון בתלונות אלה, אם וככל שתינתן בהן הכרעה, עלולות להינתן אף כהכרעות רוחביות, החלות על קבוצות רחבות של מבוטחים. בהקשר זה ניתנה לאחרונה על-ידי רשות שוק ההון הכרעה בנושא רכישת כיסויים ביטוחיים מתוך הפקדות לקופת גמל. בנוסף, לעיתים, הגורמים המתלוננים אף מאיימים כי ינקטו בהליכים ביחס לתלונתם במסגרת תביעה ייצוגית. לעת הזו, לא ניתן להעריך אם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הממונה בענין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות כתוצאה מהליכים שכאלו וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה. בנוסף, במסגרת המדיניות שמיישמת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, להעמקת הבקורות והביקורות בגופים מוסדיים, רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון מקיימת מעת לעת ביקורות מעמיקות לגבי פעילותם של הגופים המוסדיים בקבוצה, במגוון תחומי הפעילות. בעקבות ביקורות אלו עלול משרד האוצר להטיל קנסות ו/או עיצומים כספיים וכן עלול ליתן הוראות לביצוע שינויים ביחס לפעולות שונות שנעשו, וזאת הן כלפי העתיד והן כלפי העבר. במקרים של הוראות כאמור לגבי העבר, עלולה רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון לדרוש השבת כספים או שינוי בתנאים כלפי המבוטחים ו/או העמיתים באופן שעלול להטיל חבויים כספיות על החברות הבנות של החברה ו/או להגדיל את החשיפה של החברות הבנות שהינן מבטח למגוון רחב יותר של אירועים ביטוחיים שיהיו מכוסים בשל ההנחיות כאמור בפוליסות שהונפקו.

במסגרת הביקורות שעורכת רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון התקיימו ומתקיימות בתקופת הדוח מספר ביקורות מעמיקות בתחומי ביטוח בריאות, ביטוח כללי, שירות לקוחות, ביטוח חיים, מערכות מידע, יישוב תביעות, הלבנת הון ואקטואריה.

במסגרת השקעות חברות הקבוצה בנכסי חוב, חתומות החברות המשקיעות על כתבי שיפוי, שאינם מוגבלים בסכום, אל מול הנאמנים לנכסי החוב. בכתבי שיפוי אלו, התחייבו חברות הקבוצה (כמו גם יתר המשקיעים באותם נכסי חוב) כלפי הנאמנים, לשפות את הנאמנים בגין כל הוצאה שתושט עליהם במסגרת הטיפול בהסדרי חוב, ככל שמטופלים על ידם וככל שהוצאה כאמור לא תשולם על ידי החברה שבעלותה מצויים הנכסים. חברות הקבוצה מחזיקות במספר נכסי חוב מצויים בהליך הסדר, החשיפה בגין כתבי השיפוי שניתנו בגין נכסי חוב אלו, אינה מהותית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

בקשר עם מיזוג הפעילות הביטוחית של דקלה להראל ביטוח, ובהתאם לבקשת קופת חולים כללית, אשר הנה הלקוח העיקרי של דקלה ואשר במסגרת ההתקשרות מולה, מעמידה דקלה שירותי תפעול וניהול של תוכנית השב"י ושל התוכנית הסייעודית לחברי הקופה, חתמה הראל ביטוח על כתב שיפוי, במסגרתו התחייבה לשפות את שירותי בריאות כללית בגין נזקים שיגרמו לכללית, אם וככל שייגרמו, כתוצאה מפיצול הפעילות, בתנאים המפורטים בכתב השיפוי.

להלן פרטים על החשיפה בגין תובענות ייצוגיות ובקשות להכרה בתובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות בקבוצה.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה (או חברה בת) תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה (או חברה בת) שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה ו/או הנהלות חברות מאוחדות. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות.

בבקשות לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 46, 48 ו-50 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכוי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין תובענות אלו.

1. בחודש ינואר 2008 הוגשה נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות") תובענה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גבו "תשלום גורם תת שנתיות" (תשלום אותו רשאיות חברות הביטוח לגבות כאשר תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי, אולם התשלום בפועל מבוצע במספר תשלומים) שלא כדין. לטענת התובעים, הנזק שנגרם לתובעים מסתכם לסך של 1,683.54 ש"ח לכל שנת ביטוח. להערכת התובעים, סכום התביעה בגין כל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד כלל הנתבעות הינו כ- 2.3 מיליארדי ש"ח, מתוך זה סך של כ- 307 מיליוני ש"ח כנגד החברה הראל ביטוח. ביום 1 בפברואר 2010 אישר בית המשפט בקשה להסדר דיוני בין הצדדים, לפיה התובע ימחק מהבקשה והתובענה את הטענה כי הראל ביטוח גבתה שיעור תשלום גורם תת שנתיות העולה על השיעור המותר גם בגין פוליסות שהונפקו לפני 1992. בהתאם להוראת בית המשפט, התובע הגיש תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית מתוקנת. ביום 29 בדצמבר 2013 הגיש הממונה את עמדתו, התומכת בעמדת הנתבעות כי אין מניעה לגבות תת שנתיות על גורם הפוליסה, על רכיב החסכון בביטוח חיים המשולב בחסכון ועל פוליסות ריסק אחרות, לרבות סיעוד, אבדן כושר עבודה ונכות מתאונה. ביום 19 ביולי 2016 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בקשר עם גביית גורם תת שנתיות על רכיב הפרמיה המכונה גורם הפוליסה ועל רכיב החסכון בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחסכון, וכן בקשר עם גביית גורם תת שנתיות בפוליסות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. בחודש דצמבר 2016 הוגשה בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בת-אביב. בעקבות החלטת בית המשפט העליון מחודש ינואר 2017 השיבו המשיבים לבקשה למתן רשות ערעור על החלטה לאישור התובענה כייצוגית, והבקשה נשמעה בפני הרכב. בחודש אפריל 2017 נעתר בית המשפט העליון לבקשה לעיכוב ביצוע שהגישו הנתבעות וקבע כי הדיון בערכאה הדיונית יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות ערעור ובערעור. ביום 31 במאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור, דן בה כבערעור וקיבל אותו תוך ביטול פסק דינו של בית המשפט המחוזי ודחיית בקשת אישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2018 הומצאה לחברה בקשה לקיום דיון נוסף בפסק הדין, אשר הגישו התובעים לבית המשפט העליון. בהחלטתו מיום 2 ביולי 2019 הורה בית המשפט העליון על קיום דיון נוסף בפסק הדין בפני הרכב של שבעה שופטים.

2. בחודש אפריל 2008 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"), תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נוהגות לזכות מבוטחות נשים, בהגיען לגיל פרישה, בגין פוליסות ביטוח מנהלים ישנות שנמכרו עד שנת 2000, בגמלה חודשית נמוכה מזו שמקבל מבוטח גבר בנתונים זהים, וזאת בשל הנימוק, כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. לעומת זאת, הנתבעות גובות מהנשים פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שהן גובות מגברים על אף ששיעור התמותה של נשים, בתקופת כיסוי "הריסק", לכאורה, נמוך יותר. התובעות טוענות, כי התנהלות זו של הנתבעות יוצרת אפליה של מבוטחות שהינן נשים, בניגוד להוראות הדין. ביום 17 באוגוסט 2014 אישר בית הדין האזורי לעבודה בירושלים את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שאושרה לעניין התובענה הייצוגית כוללת נשים שיש להן או שהיה להן פוליסות ביטוח אצל ארבע המשיבות, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים. בחודש דצמבר 2014 הנתבעות הגישו לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים, בקשת רשות ערעור על החלטה זו. במקביל, בית הדין האזורי לעבודה קיבל את בקשת הנתבעות לעכב את ההליך בפניו עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בחודש אפריל 2015 החליט בית הדין האזורי לעבודה ליתן לנתבעות רשות ערעור על החלטה. במסגרת הדיון שהתקיים בערעור הורה בית הדין על העברת החומר לממונה לצורך קבלת עמדתו. בחודש דצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט עמדת הממונה התומכת בעמדת חברות הביטוח ולפיה אין מקום לדון בתובענה כתביעה ייצוגית משאין מדובר באפליה פסולה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

3. בחודש אפריל 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בפתח תקווה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 4 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרה של הפסקת הביטוח במהלך חודש כלשהו, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי הנתבעות מראש, נמנעות כביכול הנתבעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי, העודף, של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש או לחילופין הן מחזירות, כביכול, את פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד. הנזק הכולל לכלל חברי הקבוצה, הנתבע במצטבר מכל הנתבעות, מסתכם להערכת המבקשים בסכום של כ- 225 מיליוני ש"ח לתקופה של 10 שנים (התובעים לא ייחסו סכום ספציפי לכל אחת מהנתבעות בנפרד). סכום התביעה האישית של התובעים מהחברה הינו בסך של 80 ש"ח. בחודש דצמבר 2011 הורה בית המשפט על מחיקת טענות התובעים בכל הקשור לסעיף 28 א' לחוק חוזה הביטוח ובכל הקשור למבוטחים שהפוליסה שלהם פקעה חלקית או זמנית. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט עמדת הממונה, כי הוראות הפוליסה הן המחייבות לעניין אופן גביית הפרמיה לאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה וכי חוות הדעת האקטוארית שהוגשה לבית המשפט מטעם הנתבעות אינה מלאה לצורך ההוכחה כי הנתבעות תמחרו את הפרמיה באופן שמעיד שהן לקחו בחשבון את העובדה כי פרמיות הביטוח לא יוחזרו למבוטחים בגין התקופה שלאחר פטירת המבוטח או בתקופה שלאחר ביטול הפוליסה. ביום 23 ביוני 2015 אישר בית המשפט המחוזי מרכז-לוד באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. נגד החברה אישר בית המשפט את ניהולה של התובענה כתובענה ייצוגית, אך ורק בנושא צירוף הפרשי הצמדה וריבית בעת השבת דמי הביטוח שנגבו בחודשים שלאחר חודש ביטול חוזה הביטוח או שלאחר קרות מקרה הביטוח. בחודש ספטמבר 2016 הוגש לאישורו של בית המשפט הסכם פשרה, במסגרתו, הוסכם, בין היתר, כי החברה תתרום 60% מסכום החוזר הכולל שלה ביחס לעילה הראשונה, כפי שהוגדרה בהסכם הפשרה ובהתאם לדוח הבדוק שימונה לבחינת הסכם הפשרה, ו- 80% מסכום החוזר הכולל שלה בגין העילה השנייה, כפי שהוגדרה בהסכם הפשרה ובהתאם לדוח הבדוק שימונה כאמור. כמו כן, נקבעו בהסכם הפשרה הוראות ביחס להתנהלות עתידית במקרים של ביטול פוליסות נשוא התביעה. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. בחודש מרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, הכוללת הערות שונות ובהן, בין היתר, כי יש למנות בודק אשר יבחן את הסכם הפשרה טרם אישורו וכי הוא מבקש להגיש עמדה משלימה לאחר קבלת חוות דעת הבדוק ובחינתה. בחודש יוני 2017 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסכם הפשרה.

4. בחודש מאי 2011 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 3 חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות שלא כדין, כביכול, תשלום הקרוי "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" בשיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת ללא הסכמתם או ידיעתם וללא קיומו של תנאי המאפשר גבייה כאמור בהוראות הפוליסות. התובעים טוענים, כי בהתאם להוראות הממונה ברשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון ("הממונה") הותר לחברות לגבות "גורם פוליסה" בתנאים מסוימים, אך לטענתם בנוסף על אישור הממונה כאמור, על הנתבעות לעגן את גביית "גורם הפוליסה" בהסכמה חוזית מול המבוטח. הנזק הנתען הכולל לכלל חברי הקבוצה נגד כלל הנתבעות מסתכם להערכת התובעים בסכום של 2,325 מיליוני ש"ח ונגד החברה, בהתאם לחלקה בשוק בכ- 386 מיליוני ש"ח. ביום 10 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה מטעם הצדדים. בית המשפט מינה בודק להסדר הפשרה. על פי הסכם הפשרה שהוצע, התחייבו הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה סכום כולל של מאה מיליוני ש"ח, בגין גביית גורם פוליסה בעבר. חלקה של החברה בסכום האמור שווה לארבעה-עשר מיליוני ש"ח. בנוסף, כל אחת מן הנתבעות התחייבה להפחית את הגבייה העתידית מחברי קבוצה אלו, בגין גורם הפוליסה, בשיעור של 25% ביחס לסכום הגבייה בפועל. כן הסכימו הנתבעות לשאת בגמול לתובע הייצוגי ובשכר טרחת בא כוחו, בסכום שייפסק על ידי בית המשפט. בהחלטתו מיום 21 בנובמבר 2016 דחה בית המשפט את הסדר הפשרה ואישר באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם הפוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם למועד הגשת התביעה. הסעדים שיתבעו במסגרת התובענה הייצוגית יהיו תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה מבוטחי הנתבעות בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה. בחודש מאי 2017, הגישו הנתבעות, לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה במסגרתה נדחה הסדר הפשרה ואושרה באופן חלקי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש יוני 2017 נעתר בית המשפט העליון לבקשת הנתבעות והורה על התליית ההליך בביהמ"ש המחוזי. בחודש ספטמבר 2018 הוגשה תשובת היועץ המשפטי לממשלה לבקשת רשות הערעור, לפיה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה הינה כי צדק בית המשפט המחוזי מרכז בהחלטתו שלא לאשר את הסדר הפשרה ולאשר באופן חלקי את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש פברואר 2019 נמחקה בקשת רשות הערעור, לאחר שהנתבעות קיבלו את המלצת בית המשפט העליון למשיכת בקשת רשות הערעור תוך שמירת מלוא טענותיהן וזכויותיהן.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

5. בחודש יולי 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארגון נכי צה"ל (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בפוליסה קבוצתית לביטוח חיים לחברי ארגון נכי צה"ל קיים, כביכול, כיסוי ביטוחי כאשר מקרה הביטוח מתרחש במהלך השנה שבין הגיע המבוטח לגיל 75 ועד הגיעו לגיל 76, בעוד שהחברה מעניקה כיסוי למקרי ביטוח שמתרחשים עד הגיע המבוטח לגיל 75 בלבד. הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה, מסתכם להערכת התובעת בסכום של כ- 46 מיליוני ש"ח. ביום 5 ביוני 2014 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל המוטבים של נכי צה"ל שנפטרו בין השנים 2006 ועד 2012, לאחר שמלאו להם 75 שנים ובטרם מלאו להם 76 שנים, אשר אירע להם מקרה ביטוח לאחר הגיעם לגיל 75 ובטרם מלאו להם 76 שנים ואשר לא קיבלו את תגמולי הביטוח מהראל ביטוח. ביום 6 ביולי 2014 הגישו הנתבעות, לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על החלטה זו. בחודש נובמבר 2014 הורה בית המשפט העליון על עיכוב ההליכים בבית המשפט המחוזי בתל אביב עד למתן החלטה אחרת. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש דצמבר 2015 את בקשת הערעור. לפיכך, הופסק עיכובם של ההליכים בבית המשפט המחוזי. בהחלטתו מיום 20 במרס 2016 הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על הרחבת הקבוצה כך שתכלול גם את מוטביהם של נכי צה"ל שנפטרו בין השנים 2013 עד 2016. בית המשפט הורה על קבלת עמדת הממונה במחלוקת נשוא התובענה. בחודש ספטמבר 2018 התקבלה עמדת הממונה, לפיה מאחר ומדובר במחלוקת הנוגעת לפרשנות מסמכי הפוליסה, רשות שוק ההון לא רואה לנכון להביע עמדתה בעניין.
6. בחודש דצמבר 2012 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, את גמלת הביטוח הסייעי החודשית, למבוטחים בפוליסה הקבוצתית של הסתדרות המורים בישראל ("הפוליסה"), בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום. בנוסף נטען, כי החברה משלמת, כביכול, את גמלת הסייעוד ללא הצמדה למדד הבסיס המופיע בפוליסה אלא על פי מדד הבסיס שפורסם חודשיים מאוחר יותר, וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה. התובעת אינה מציינת בבקשה את סכום הנזק הכולל הנתען על ידה לגבי כלל חברי הקבוצה. בחודש דצמבר 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי ישולמו למבוטחים בפוליסה הפרשי מדד בגין תגמולי סיעוד שחושבו שלא על פי מדד הבסיס הקבוע בפוליסה, וכן כי ישולמו הפרשי מדד בגין תגמולי סיעוד שחושבו שלא על פי המדד הידוע במועד התשלום בפוליסות שנקבע בהן, כי התשלום יהיה צמוד למדד הידוע במועד התשלום. כמו כן נקבעו הוראות לעניין אופן ביצוע תשלומים בעתיד לחברי הקבוצה. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. בחודש יולי 2019 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, הכוללת הערות שונות ובהן, בין היתר, כי יש למנות בודק אשר יבחן את הסכם הפשרה טרם אישורו, וכן הערות ביחס לאופן ביצוע ההשבה לחברי הקבוצה וכן ביקש להגיש עמדה נוספת לאחר קבלת חוות דעת הבודק וביחירתה.
7. בחודש מאי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נמנעת, כביכול, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחיה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד מועד תשלום תגמולי הביטוח, ולחילופין, החל מחלוף 30 יום מהגשת הדרישה לקבלת תגמולי ביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח. הנזק הנתען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכומים שנעים בין כ- 168 מיליוני ש"ח לכ- 807 מיליוני ש"ח. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט. ביום 30 באוגוסט 2015 קיבל בית המשפט המחוזי בתל-אביב באופן חלקי את בקשת האישור, באופן שניהולה של התביעה כתובענה ייצוגית אושר ביחס לטענה בדבר אי תשלום ריבית כנדרש בסעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח ("החוק") והבקשה נדחתה ככל שהיא מתייחסת לטענה כי החברה אינה מצמידה את תגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28(א) לחוק. הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה ביחס לחברה על פי כתב התביעה המתוקן, מסתכם להערכת התובעים בסכום של כ- 120 מיליוני ש"ח. בחודש אוקטובר 2015 הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאשר את הבקשה כייצוגית. בהתאם להמלצת בית המשפט משכו הנתבעות בחודש אוגוסט 2016 את בקשת רשות הערעור.
8. בחודש יולי 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה נמנעה, כביכול, מלפרסם באתר האינטרנט שלה מידע מלא בקשר לסכומי הביטוח שישולמו למבוטחים כפיצוי כאשר הניתוח מומן על ידי גורם אחר שאינו המבטח, וזאת כביכול בניגוד להוראות חוזר הממונה "פירוט תגמולי ביטוח בתוכניות לביטוח בריאות" ובמטרה, לכאורה, להפחית את סכומי תגמולי הביטוח המגיעים למבוטחים על פי הפוליסות. הנזק הנתען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכום של כ- 35 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2016 הוגש הסכם פשרה לאישורו של בית המשפט בהתאם להערות בית המשפט. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה לפיה הוא אינו מתנגד להסדר הפשרה ומותיר את ההכרעה לאישורו בידי בית המשפט. במסגרת עמדתו העיר היועץ המשפטי לממשלה מספר הערות בנוגע לנוסח ההסדר. בחודש ינואר 2017 מינה בית המשפט בודק להסדר הפשרה. בחודש נובמבר 2017 הוגשה לבית המשפט חוות דעת הבודק ולפיה מנגנון הפיצוי שנקבע בהסדר הפשרה סביר והוגן. בחודש אוגוסט 2018 הוגשה לבקשת בית המשפט חוות דעת משלימה של הבודק בנושאים שונים ולפיה מנגנון הפיצוי שנקבע בהסדר הפשרה הינו סביר והוגן. בחודש מרס 2019 הוגש הסדר פשרה מעודכן לאישורו של בית המשפט. בחודש אוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה במסגרתה חזר על חלק מההערות אשר ציינו בעמדתו מחודש ספטמבר 2016 וכן כלל הערות נוספות ביחס לאופן ביצוע ההשבה לחברי הקבוצה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

9. בחודש אוקטובר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי הראל ביטוח נמנעה, כביכול, מלשלם למבוטחים שביצעו ניתוחים במימון מלא או חלקי של קופת החולים שלהם פיצוי בשיעור מחצית מהסכום שנחסך לה מעלות המלאה של הניתוח בשל השתתפות קופת החולים. הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם בסכום של כ- 14 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2016 הוגש הסכם פשרה לאישור בית המשפט. בחודש יוני 2016 הוגש הסכם פשרה מתוקן לאישורו של בית המשפט בהתאם להערות בית המשפט. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה לפיה הוא אינו מתנגד להסדר הפשרה ומותיר את ההכרעה לאישורו בידי בית המשפט. במסגרת עמדתו העיר היועץ המשפטי לממשלה מספר הערות בנוגע לנוסח ההסדר. בחודש ינואר 2017 מינה בית המשפט בודק להסדר הפשרה. בחודש נובמבר 2017 הוגשה לבית המשפט חוות דעת הבודק ולפיה מנגנון הפיצוי שנקבע בהסדר הפשרה סביר והוגן. בחודש אוגוסט 2018 הוגשה לבקשת בית המשפט חוות דעת משלימה של הבודק בנושאים שונים ולפיה מנגנון הפיצוי שנקבע בהסדר הפשרה הינו סביר והוגן. בחודש מרס 2019 הוגש הסדר פשרה מעודכן לאישורו של בית המשפט. בחודש אוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה במסגרתה חזר על חלק מההערות אשר ציין בעמדתו מחודש ספטמבר 2016 וכן כלל הערות נוספות ביחס לאופן ביצוע ההשבה לחברי הקבוצה.

10. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי דקלה משלמת, כביכול, את תגמולי הביטוח למבוטחים בפוליסת ביטוח בריאות קבוצתית "מושלם לעובד גמלאים" של גמלאי קופ"ח כללית ובני משפחותיהם ("הפוליסה"), בהתאם למדד הידוע בתחילת החודש ולא לפי המדד הידוע במועד התשלום בניגוד להוראות הדין ("העילה הראשונה") וכן כי דקלה העלתה, כביכול, למבוטחים בפוליסה את דמי הביטוח, כביכול, ללא כל ביסוס ובניגוד כביכול להוראות הפוליסה והדין ("העילה השנייה"). הנזק הנטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם לסכום של כ- 21.5 מיליוני ש"ח (סך של כ- 19 מיליוני ש"ח ביחס לעילה הראשונה וסך של כ- 2.5 מיליוני ש"ח ביחס לעילה השנייה).

11. בחודש אפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה, בין היתר, בטענה, כי החברה משלמת למבוטחים בפוליסת ביטוח אובדן כושר עבודה וסיעוד משתתפת ברווחים מסוג "חיונית" (להלן: "הפוליסה") סכום פיצוי חודשי (המורכב מ"פיצוי חודשי" ו- "יתרת הבונוס"), המחושב, לכאורה, בניגוד להוראות הפוליסה וכן כי החברה אינה משלמת, לכאורה, למבוטחים בפוליסה את הבונוס שהצטבר להם עד למועד תשלום הפיצוי החודשי הראשון על פי הפוליסה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם לסכום של כ- 381 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2019 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית ("ההחלטה"). הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל המבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים המנוהלות בחברה, אשר במסגרתן תגמולי הביטוח משולמים על יסוד נוסחת Rm. ביום 17 ביולי 2019 הגישה החברה לבית המשפט העליון, בקשת רשות ערעור על ההחלטה. ביום 22 ביולי 2019 הומצא לחברה ערעור לבית המשפט העליון, אשר הוגש על-ידי המבקש בבקשת האישור, על חלקה של ההחלטה במסגרתה החליט בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת הטעיה וכן על כך שלא כלל במסגרת הגדרת הקבוצה בתובענה הייצוגית גם מבוטחי עבר לרבות מוטבים ויורשים של מבוטחים בפוליסות הביטוח לגביהן אושרה התביעה כייצוגית.

12. בחודש יוני 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי בהתאם להוראות פוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סייעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה") דקלה אינה משלמת למבוטחים, המצויים במצב סיעודי, תגמולי ביטוח בגין הימים בהם היו מאושפזים בבית חולים כללי או שיקומי וכי ימים אלו אינם נכללים במניין הימים לחישוב תקופת ההמתנה הקבועה בפוליסה, וזאת, כביכול, בניגוד להוראות הממונה ולהוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג, מסתכם, להערכת התובעת, לסכום של כ- 35 מיליוני ש"ח. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקות נשוא הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בחודש ינואר 2016 הוגשה עמדת הממונה במסגרתה הובהר כי אין בהגדרת מקרה הביטוח בפוליסה משום הפרה של הוראות רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון וכי הפוליסה מושא הבקשה אושרה באופן פרטני על ידי רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון. בחודש דצמבר 2018 דחה בית המשפט את הבקשה לאשר את התביעה כייצוגית בטענה כי אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומדת בניגוד להוראות הממונה, אך אישר את ניהולה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת חוזר ביטוח שעניינו גילוי נאות למבוטח בעת ההצטרפות לפוליסות לביטוח בריאות. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל מבוטחי דקלה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי לאחר יום 1.10.2001, אשר קמה להם זכות תביעה לתגמולי ביטוח בתקופה שבין 29.5.2011 ועד ליום 29.5.2014 ואשר בטופס הגילוי הנאות שצורף לפוליסה שרכשו אין ציון/הפניה לסעיף הקובע כי מועד קרות מקרה הביטוח הוא המועד שבו נכנס המבוטח לראשונה למצב מזכה, או המועד שבו שוחרר המבוטח מאשפוז בבית חולים כללי או שיקומי, לפי המאוחר מבניהם. בחודש מאי 2019 הגישה דקלה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש יוני 2019 הוגש על-ידי המבקשת בבקשת האישור ערעור לבית המשפט העליון על החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לאשר את ניהול התביעה כייצוגית בעילת תביעה לפיה אי תשלום תגמולי הביטוח בגין תקופת האשפוז עומד בניגוד להוראות הממונה וכן על כך שלא הכריע, לטענת המבקשת, בעילת תביעה נטענת נוספת של הפרת חוזה.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

13. בחודש יולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול, המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה והם אינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. באופן כזה, הנתבעות, כביכול, מפעילות את זכותן החוזית, המוקנית להן על פי הוראות תקנון קרן הפנסיה, באופן פסול, חסר תום לב ובניגוד להוראות הדין. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג, מסתכם, להערכת התובעות, לסכום של כ- 48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בית המשפט העביר את הבקשה לקבלת עמדת הממונה בשאלות העולות מבקשת האישור. בחודש ספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לשיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי הניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים; וחובת מתן ההודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט.

14. בחודש נובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד החברה וסטנדרד ביטוחים בע"מ וכן נגד חברת ביטוח נוספת וסוכנות ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם מחזיקי כרטיסי אשראי של ישראל וקאל מתקשרים למוקד המכירות של חברות הביטוח הנתבעות, על מנת להפעיל פוליסה לביטוח נסיעות לחו"ל, אותה הם זכאים לקבל ללא עלות ("הפוליסה הבסיסית"), הנתבעות משווקות להן, כביכול, "הרחבות" או "תוספות" לפוליסה הבסיסית, כאשר למעשה, נמכרות להם, כביכול, פוליסות מדף מלאות המקנות כיסוי מן השקל הראשון וכוללות כיסויים חופפים לכיסויים הכלולים בפוליסה הבסיסית. זאת, בעלות מלאה וללא הפחתת שוויה של הפוליסה הבסיסית. בכך, לטענת התובעים, בין היתר, מטעות הנתבעות, לכאורה, את המבוטחים, מפרות את חובות הגילוי, פועלות בניגוד להוראות הדין ועושות עושר ולא במשפט. בהתאם לתובענה, הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג מסתכם, להערכת התובעים, לסכום כולל של כ- 270 מיליוני ש"ח. בחודש אוגוסט 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי החברה תעמיד לרשות חברי הקבוצה הזכאים, כהגדרתם בהסכם הפשרה, כמות מוגדרת של ימי ביטוח נסיעות לחו"ל ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול בהתאם להוראות הסכם הפשרה. תקופו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט.

15. בחודש אוגוסט 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה"). עניינה של התובענה בטענה, כי בעת יישוב תביעות בביטוח סיעודי, מפצלת דקלה, כביכול, לצורך בחינת קיומו של מקרה הביטוח, את פעולות היומיום לחלקי גוף, תוך בחינה כמותית דווקנית של יכולת המבוטח לבצע כל אחת מן הפעולות. זאת, באופן המרוקן, כביכול, מתוכן את חוזרי הממונה, אשר על פיהם עליה לבצע, כביכול, בחינה מהותית של יכולת זו, ובניגוד לעמדת הממונה בנושא זה מחודש ינואר 2015. בכך מפרה דקלה, לטענת התובעות, את הוראות פוליסת הביטוח, מתארת תיאור מטעה את עסקת הביטוח, עושה עושר ולא במשפט ומפרה חובה חקוקה. נזקה האישי הנטען של התובעות מוערך בסך של כ- 59 אלפי ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשת התובעות לייצג, מסתכם, להערכת המבקשת, לסכום של כ- 75.6 מיליוני ש"ח.

16. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה") ונגד שלוש חברות ביטוח אחרות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אימצו, כביכול, עמדה פרשנית לפיה לצורך הכרה במבוטח במסגרת בירור תביעת סיעודי כמי שמתקיים לגביו מצב של "אי שליטה על סוגרים", על מצב זה להיות תוצאה של מחלה או ליקוי אורולוגיים או גסטרואנטרולוגיים בלבד. זאת, כביכול, בניגוד להוראות פוליסות הביטוח. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו במאות מיליוני שקלים. הליך הגישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון בתובענה שב להתנהל בבית המשפט.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

17. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד 4 חברות נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול, הנגבים על-ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות, עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ- 300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008 ובסך הכל כ- 2 מיליארד ש"ח.

18. בחודש נובמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד דקלה סוכנות לביטוח בע"מ (בשמה הקודם "דקלה חברה לביטוח בע"מ") ("דקלה") ונגד שירותי בריאות כללית ("כללית") (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בפוליסת הביטוח הסייעודי הקבוצתית לחברי שירותי בריאות כללית "סייעודי מושלם פלוס" (להלן: "הפוליסה"). לטענת התובע, במקרים בהם קיים מעבר מתקופת זכאות אחת ("תקופת הזכאות הראשונה"), לתקופת זכאות אחרת, בה זכאי המבוטח לתגמולי ביטוח מופחתים ביחס לתקופת הזכאות הראשונה ("תקופת הזכאות השנייה"), וכאשר המעבר בין תקופות הזכאות נעשה לאחר ה-1 לחודש קלנדרי, משולמים לו תגמולי ביטוח על פי הסכום המופחת, עבור כל החודש בו נעשה המעבר כאמור ("עילת התביעה הראשונה"). כך, שלטענת התובע נגרעים ממנו תגמולי ביטוח, בגובה ההפרש שבין תגמולי הביטוח בגין התקופה הראשונה לבין תגמולי הביטוח בגין התקופה השנייה כפול החלק היחסי של החודש בגינו הוא זכאי לתגמולי הביטוח בגין התקופה הראשונה. עוד טוען התובע כי לחברי הקבוצה ששרדו את מלוא תקופות הזכאות המצטברות לא שולמו כלל תגמולי ביטוח עבור החלק היחסי החסר מהחודש הקלנדארי הראשון לזכאותם וכי הם זכאים לקבלת תגמולי ביטוח בגין אותו חלק יחסי של החודש ("עילת התביעה השנייה"). בכך עושה דקלה, לטענת התובע, עושר ולא במשפט, מפרה את הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א - 1981, את הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ואת הוראות פוליסת הביטוח. נזקו האישי הנטען של התובע מוערך בסך של 540 ש"ח והנזק הכולל המוערך הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 60 מיליוני ש"ח. בחודש נובמבר 2016 הוגשה על ידי התובע בקשה למתן פסק דין חלקי בבקשה לאישור. בחודש מרס 2017 דחה בית המשפט את בקשת התובע למתן פסק דין חלקי בבקשה לאישור. בדיון שהתקיים בחודש יולי 2017, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים לסיום ההליך במתווה במסגרתו מונה רואה החשבון המבקר של החברה כמומחה מטעם בית המשפט לשם בדיקת נאותות הליך החזר התשלום על ידי דקלה. בחודש ינואר 2018 הוגשה לבית המשפט חוות דעת המומחה. בחודש אוקטובר 2018, ובהמשך להודעתה של דקלה, כי היא פעלה לתיקונה של התקלה המתוארת בעילת התביעה הראשונה ולתשלום ההפרשים לזכאים לכך וכן להסכמתם של הצדדים בדבר אופן סיומו של ההליך, אושרה התובענה כייצוגית על-ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב בעילת התביעה הראשונה ונדחתה הבקשה לאישורה של התובענה כייצוגית ביחס לעילת התביעה השנייה. בנוסף, נפסקו למבקש ולבאי כוחו שכר טרחה וגמול בסכומים שאינם מהותיים.

19. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מתחילות לגבות ממקבלי קצבאות נכות ושאימים, בעת שהם מתחילים לקבל קצבאות ואינם יכולים עוד לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, דמי ניהול בשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, מבלי שניתנת להם הודעה מראש על כך. זאת, תוך הפרה, כביכול, של חובת הגילוי היזום המוטלת עליהן, של חובות חקוקות, ושל חובות הנאמנות השליחות והזהירות ותוך ניצול לרעה ושימוש בחוסר תום לב בזכות חוזית, עשיית עושר ולא במשפט והתנהלות קרטליסטית. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו באומדן ראשוני בכמיליארד ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בחודש ינואר 2018 הורה בית המשפט על העברת הדיון לבית הדין האזורי לעבודה.

20. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי עמדתה של החברה הינה שפוליסת ביטוח מקיף לכלי רכב מסוג מונית אינה מכסה ירידת ערך, לרבות ירידת ערך הנגרמת כתוצאה ממקרה ביטוח, זאת, כביכול, בניגוד להוראות הפוליסה, וכי בכך מפרה החברה את ההסכם בינה לבין מבוטחיה, עושה עושר ולא במשפט, ומפרה את החובות המוגברות החלות עליה כחברת ביטוח ובכלל זה מטעה את לקוחותיה. התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-10 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2017 אישר בית המשפט את בקשת התובע לתיקון הגדרת הקבוצה כך שתכלול מבוטחים שרכשו פוליסה לכלי רכב כבד או מסחרי מעל 3.5 טון (לרבות מוניות) ולא רק מבוטחים שרכשו פוליסת ביטוח לרכב מסוג מונית. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

21. בחודש פברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ("הראל פנסיה"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה גובה, כביכול, מעמיתיה, המבצעים הפקדות חד פעמיות לקרן הפנסיה, כספים, בגין ביטוח לסיכונים נכות וביטוח למקרה מוות בגין תקופה שכבר חלפה ביום הגביה, וכאשר ידוע, כי הסיכון בגינו נגבו הכספים לא התממש ולא יכול עוד להתממש. בכך, מפרה הראל פנסיה, לטענת התובע, את הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א - 1981, הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א - 1981, את חובת הגילוי היזום ואת חוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג - 1973, וכן עושה היא, לטענת התובע, עושר ולא במשפט, ומנצלת את חוסר ניסיונם של עמיתיה. נזק האישי הנטען של התובע מוערך בסך של כ- 826 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 5.58 מיליוני ש"ח. בחודש מרס 2017 הורה בית המשפט על העברת הדיון לבית הדין האזורי לעבודה.
22. בחודש מרס 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למוטבים של מבוטחים בביטוח חיים, כספים מכוח פוליסות ביטוח חיים, כשהם צמודים, החל מן המועד בו נודע לה על פטירתו של המבוטח, למדד המחירים לצרכן ולא למדד ההשקעות הרלבנטי למסלול ההשקעה שבוחר המבוטח. בכך, טוענת התובעת, מפרה החברה את ההסכם בינה לבין מבוטחיה, עושה עושר ולא במשפט, מפרה חובה חקוקה ומפרה את חובת הגילוי היזום. נזקה האישי הנטען של התובעת מוערך בסך של 33,729 ש"ח. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו בעשרות מיליוני שקלים. בחודש פברואר 2017 העביר בית המשפט את הבקשה לקבלת עמדת הממונה בשאלות העולות מבקשת האישור. בחודש מאי 2017 הגיש הממונה את עמדתו, לפיה כספי חסכון פנסיוני המשולמים למוטבים בעקבות מוות בתקופת העבודה אינם תגמולי ביטוח ולא חל עליהם סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח ועל החברה להצמיד מעתה ואילך את כספי החיסכון הפנסיוני למדד ההשקעות גם בתקופה שלאחר מות מבוטח ועד להעברת הכספים למוטבים. עוד ציין הממונה כי לשיטתו לא מתקיימת במקרה דנן עילת עשיית עושר ולא במשפט. הצדדים מנהלים הליך גישור.
23. בחודש אוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ("הראל פנסיה"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה הראל פנסיה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוגברות החלות עליה, פועלת בחוסר תום לב במשא ומתן ומוסרת תיאור מטעה ללקוחותיה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ- 132 מיליוני ש"ח. בחודש אפריל 2017 הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. בחודש פברואר 2018 הורה בית הדין לממונה להגיש את עמדתו ביחס להליך. בחודש יוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת הראל פנסיה.
24. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מבעלי פוליסת החיסכון "הראל מגוון השקעות אישי" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתנאי הפוליסה המתירה לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות הפוליסה הפרה יסודית, מפרה את חובת הנאמנות החלה עליה ומטעה את מבוטחיה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 27.8 מיליוני ש"ח. בחודש מאי 2019 אישר בית המשפט המחוזי בתל אביב את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בעילה של הפרת פוליסת הביטוח בשל גביה שלא כדין של הוצאות ניהול השקעות ("ההחלטה"). הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל בעלי פוליסת הראל מגוון השקעות אישי של הראל ביטוח בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. החברה נערכת להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בחודש אוגוסט 2019 הורה בית המשפט על עיכוב ההליך בפניו עד לאחר חלוף המועד להגשת בקשת רשות ערעור או עד לאחר הכרעה בבקשת רשות הערעור.
25. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות, כביכול, מן המבוטחים, פרמיות גבוהות בגין פוליסות ביטוח בריאות הכוללות כסויים אשר למבוטחים אין, לכאורה, צורך בהם משום שהם מחזיקים בביטוח בריאות משלים של קופת החולים אליה הם משתייכים. בנוסף, טוענים התובעים, כי הנתבעות אינן מגלות למבוטחים, כי מדובר, כביכול, בכיסויים מיותרים, ו/או מתנות שירות בשירות שכן הן אינן מאפשרות למבוטחים לרכוש פוליסה מצומצמת הכוללת רק כסויים שאינם כלולים בביטוחי הבריאות המשלימים של קופת החולים, ובכך יוצרות מצב של כפל ביטוחי. בכך, טוענים התובעים, הנתבעות מפרות את חובת תום הלב המוגברת החלה עליהן, מפרות חובה חקוקה, מפרות את הוראות הדין, מפרות הסכם, מטעות את מבוטחיהן ועושות עושר ולא במשפט. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג כנגד החברה, מסתכם לסכום של כ- 2.2 מיליארד ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות לסכום של כ- 4.45 מיליארד ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

26. בחודש ספטמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מגלה, לכאורה, באתר האינטרנט שלה מידע מלא ומדויק אודות תקרות סכומי השיפוי המגיעים למבוטחיה בביטוחי בריאות בגין הוצאות ניתוחים המכוסים בפוליסות ביטוח הבריאות המשווקות על ידה. זאת, טוענת התובעת, במטרה להפחית את סכומי השיפוי המגיעים למבוטחיה. בכך, טוענת התובעת, החברה מפרה חוזה, מפרה את הוראות הממונה, נמנעת מלתת גילוי נאות של סכומי השיפוי המגיעים למבוטחים ופועלת בתרמית. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בלפחות 20 מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2017 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם אופן חישוב סכום תגמולי הביטוח לחברי הקבוצה שיגישו, לאחר מועד אישור ההסדר, תביעת ביטוח לחברה לשיפוי בגין הוצאות ניתוח שיעברו וכן מנגנון השלמת סכומי תגמולי ביטוח לחברי קבוצה, אשר קיבלו שיפוי כאמור בעבר. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט. בחודש נובמבר 2017 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה, לפיה הוא אינו מתנגד להסכם הפשרה. במסגרת עמדתו העיר היועץ המשפטי לממשלה מספר הערות בנוגע להסכם, הביע את תמיכתו בבקשת הצדדים למינוי בודק להסכם וכן ביקש להגיש עמדה משלימה לאחר קבלת חוות דעת הבודק. בחודש נובמבר 2017 מינה בית המשפט בודק להסדר הפשרה. בחודש אוגוסט 2018 הוגשה לבית המשפט חוות דעת הבודק ולפיה מנגנון השיפוי שנקבע בהסדר הפשרה הינו סביר והוגן. בחודש מאי 2019 הוגש הסדר פשרה מעודכן לאישורו של בית המשפט.

27. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה לא גילתה, כביכול, למבוטחיה, אשר רכשו פוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה מהי הפרמיה, שתיגבה מהם החל מגיל 65 וזאת עד לדיווח השנתי בגין שנת 2015 ועל אף, שלטענת התובעת, בגיל 65 מתייקרת הפרמיה בפוליסה זו במאות אחוזים. בכך, טוענת התובעת, החברה מפרה חובה חקוקה, מפרה את חובת הגילוי, מפרה הסכם, פועלת בחוסר תום לב, עושה עושר ולא במשפט ופועלת ברשלנות. עוד טוענת התובעת, כי חיוב מבוטחים בתשלום פרמיות עתידיות על פי תעריפים שאינם ידועים להם הינו תנאי מקפח בחוזה אחיד. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג כנגד החברה, אולם היא מעריכה אותו במיליוני שקלים. בחודש יולי 2017 אישר בית המשפט את בקשת התובעת לתקן את בקשת האישור כך שתתייחס גם לטענה לפיה החברה לא הציגה, לכאורה, בפני מבוטחיה טרם מועד הצטרפותם את הפרמיה שתשולם על ידם החל מגיל 65 על אף שהיא מחויבת לעשות כן על פי חוזר הממונה. בחודש אוגוסט 2017 הוגשה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית. עניינה של הבקשה המתוקנת בטענה כי החברה לא הציגה, לכאורה, למבוטחיה בפוליסת ביטוח סיעודי בפרמיה משתנה את הפרמיה שתשולם על ידם מגיל 65 ואילך טרם הצטרפותם לביטוח במסגרת טופס הצטרפות ו/או במסמך התנאים הכלליים. בחודש מרס 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת הממונה ביחס למחלוקת מושא בקשת האישור.

28. בחודש אוקטובר 2016 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ ("קחצ"ק"). עניינה של התובענה בטענה, כי קחצ"ק גובה, כביכול, מהעמיתים בקרן, הוצאות ניהול השקעות, אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון הקרן המתירה לה לגבות. בכך, פועלת קחצ"ק, לטענת התובע, בניגוד להוראות הדין ולחובת הנאמנות המיוחדת החלה עליה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 30.1 מיליוני ש"ח. בחודש ינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות שעניינן הוצאות ישירות בקופות גמל וקרנות השתלמות. בחודש פברואר 2018 קבע בית הדין כי יש לקבל את עמדת הממונה ביחס להליך. בחודש מאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת התובעת ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 ("התקנות"). הממונה העיר במסגרת העמדה כי היא רלבנטית, בשינויים המחייבים, גם לחברות ביטוח המנהלות ביטוחים תלויי תשואה.

29. בחודש דצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה וגמל מעלה, כביכול, את דמי הניהול הנגבים מעמיתיה בקרן הפנסיה המקיפה מבלי שניתנת להם על כך הודעה כדן, וכי היא גובה מהם, כביכול, בעת הפקדת כספיהם בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק, דמי ניהול בשיעור העולה על שיעור דמי הניהול שלהם בקרן הפנסיה המקיפה, מבלי שניתנת להם הודעה על כך. נזקו האישי הנתבע של התובע מוערך בכ- 265 ש"ח והוא מצוין, כי אין ביכולתו להעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. הדיון בבקשת האישור הועבר לבית הדין לעבודה. בחודש אפריל 2019 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בשאלת גובה דמי הניהול שנגבו מעמיתים שהופקדו להם כספים בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק ודחה את יתר טענות המבקשים. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל עמית של הראל פנסיה וגמל, שבמהלך התקופה שמיום 12.12.2009 ועד ליום 30.4.2019 נפתחה עבורו קרן פנסיה כללית, לאחר שחצה את תקרת ההפקדות הסטטוטורית בקרן הפנסיה המקיפה, ושחויב, באופן אוטומטי ובלא שנמסרה לו הודעה על כך, בדמי הניהול המקסימליים האפשריים על פי דין בגין הפקדותיו לקרן הכללית, זאת, אף שבהתאם להסדר הנחות שהיה בתוקף בעניינו הוא היה זכאי להנחה בדמי הניהול בקרן המקיפה. הצדדים מנהלים הליך גישור.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

30. בחודש דצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפחיתה, לכאורה, שלא כדין, את תשלום דמי הביטוח למבוטחים בפוליסת נכות מתאונה בגין מקרי ביטוח שעניינם נכות בגפיים, עיניים ואוזניים על יסוד טבלת שיעורי נכויות הקבועה בפוליסת הביטוח, השונה מטבלת שיעורי הנכויות שבתקנות הביטוח הלאומי ועל יסוד נוסחת התאמה הקבועה בפוליסה הביטוח. נזקו האישי הנתבע של התובע הינו כ- 12,500 ש"ח והוא מעריך את הנזק הכולל הנתבע לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 100 מיליוני ש"ח.
31. בחודש ינואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מגלה (לא בעצמה ולא באמצעות סוכני הביטוח מטעמה) למבוטחיה בביטוח רכב, אשר עומדים לחצות מדרגת גיל או וותק נהיגה במהלך תקופת הביטוח, כי באפשרותם לעדכן את גיל הנהג או את ותק הנהיגה ולקבל החזר פרמיה, וכי כתוצאה מכך משלמים מבוטחיה הנ"ל פרמיה ביתר נוכח העדר עדכון הפרמיה במהלך תקופת הביטוח בעקבות שינוי מדרגת הגיל או הוותק. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג לכל הפחות בכ- 12.25 מיליוני ש"ח.
32. בחודש פברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות תשלומים שונים בגין הקמת הלוואות ו/או הטיפול בהן וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין, בהיעדר הרשאה חוקית ובניגוד לעמדת הממונה. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ- 5.9 מיליוני ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור.
33. בחודש פברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה לעניינים כלכליים) תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") ונגד חברה מנהלת נוספת (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות גובות מעמיתיהן, אשר נוטלים מהן הלוואות, תשלומים שונים בגין טיפול באותן הלוואות וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הדין ולעמדת הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ- 44.75 מיליוני ש"ח. בהחלטתו מחודש אפריל 2017 קבע בית המשפט כי למחלקה הכלכלית אין סמכות עניינית לדון בבקשת האישור וכי התובענה תישמע כהליך אזרחי. הצדדים מנהלים הליך גישור.
34. בחודש מרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה וגמל גבתה עד סוף שנת 2015, כביכול, מהעמיתים בקופת הגמל הראל עוצמה תעוזה, הוצאות ניהול השקעות, אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון קופת הגמל, אשר התיירה לה לגבות. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ- 127.1 מיליוני ש"ח. בחודש ינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות שעניינן הוצאות ישירות בקופות גמל וקרנות השתלמות. בחודש פברואר 2018 קבע בית הדין כי יש לקבל את עמדת הממונה ביחס להליך. בחודש מאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 ("התקנות"). הממונה העיר במסגרת העמדה כי היא רלבנטית, בשינויים המחייבים, גם לחברות ביטוח המנהלות ביטוחים תלויי תשואה.
35. בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת למבוטחיה גמלאות חודשיות במועד מאוחר מהמועד שנקבע לכך בפוליסת הביטוח ללא תוספת ריבית בגין הפיגור בתשלום. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנתבע לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 2.5 מיליוני ש"ח. בחודש פברואר 2019 הורה בית המשפט על העברת הדיון לבית הדין האזורי לעבודה.
36. בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד 12 חברות ביטוח נוספות (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי במקרים בהם הנתבעות משלמות סכומים שנפסקו נגדן על ידי רשויות שיפוטיות לאחר המועד שנקבע לפרעונם, הן אינן מוסיפות להם הפרשי הצמדה, ריבית, וריבית צמודה כנדרש, כביכול, על פי הוראות סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 ("החוק"). התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנתבע לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אולם הם מעריכים אותו בעשרות מיליוני שקלים. הצדדים מנהלים הליך גישור.
37. בחודש אוקטובר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, ממבוטחיה דמי ביטוח בגין תקופת אכשרה, על אף שלא ניתן למבוטח כיסוי ביטוחי במהלכה. התובע מעריך את הנזק הכולל הנתבע לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 42 מיליוני ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

38. בחודש אוקטובר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מפרה, כביכול, את הוראות כתב השירות "מרכז פרטי לאבחון רפואי מהיר" ואינה עומדת במועדים הקבועים בו, במקרים בהם מבטוחיה נדרשים לעבור בדיקות שאינן מבוצעות על-ידי ספק השירות. זאת, כביכול, על אף שלא קיים חריג ביחס לבדיקות אלו בכתב השירות. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג.
39. בחודש דצמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שתי חברות ביטוח נוספות, נגד שירותי בריאות כללית ("הכללית"), ונגד מכבי שירותי בריאות ("מכבי") (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות, כביכול, לבטח בביטוח סיעודי אנשים המצויים על הספקטרום האוטיסטי, או שקובעות תנאים בלתי סבירים לקבלתם לביטוח, מבלי שהחלטותיהן אלו נסמכות על נתונים סטטיסטיים אקטואריים או רפואיים רלבנטיים לסיכון הביטוחי ומבלי לנמק את החלטתן, כנדרש בחוק. התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג אולם הם מעריכים אותו בעשרות עד מאות מיליוני ש"ח. בחודש יוני 2019 הורה בית המשפט על העברת הבקשה לקבלת עמדת הממונה בשאלות העולות מבקשת האישור.
40. בחודש ינואר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חמש חברות ביטוח נוספות (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, שלא כדין, מלשלם תגמולי ביטוח למבוטחים, לצדדי ג' ולמוטבים בגין רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים במקרים בהם הנזקים לא תוקנו בפועל. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג נגד הראל ביטוח בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח בגין כל שנה והתקופה בגינה היא מבקשת לתבוע הינה מיום 4 ביוני 2001 ולחילופין החל מ- 7 שנים לפני מועד הגשת התביעה הקודמת ו/או 7 שנים לפני מועד הגשתה של בקשה זו. התובענה והבקשה לאישור הינן באותה עילה בגינה הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמות כנגד הנתבעות, אשר ביום 3 בינואר 2018 נדחה על ידי בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 20 בפברואר 2017, במסגרתו נמחקה הבקשה.
41. בחודש מרס 2018 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") ונגד חמש חברות מנהלות נוספות (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות אינן מבהירות לעמיתים, המצטרפים לקרנות הפנסיה שבניהולן, אשר אין להם שארים, כי אין להם צורך בכיסוי ביטוחי לסיכונים מוות ועל כן אין טעם כי יצטרפו למסלול ביטוח הכולל כיסוי ביטוחי לסיכונים מוות, וכן, כי אינן מבהירות למצטרפים אלו, כי שנתיים לאחר מועד ההצטרפות יעברו באופן אוטומטי למסלול ביטוח הכולל כיסוי ביטוחי לסיכונים מוות ועל כן ככל שמצבם המשפחתי לא ישתנה יהיה עליהם להודיע לקרן שאינם מעוניינים בכך. התובעים מציינים כי אין ביכולתם להעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג.
42. בחודש אפריל 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה משלמת, כביכול, למבוטחים בפוליסות ניתוחים שאינן מקנות פיצוי בשיעור מחצית מההוצאות הנחסכות במקרה שהניתוח מבוצע במימון קופת חולים, אך ניתנה להם על-ידיה התחייבות לתשלום פיצוי כאמור, סכומים הנמוכים בפועל ממחצית ההוצאות שנחסכו לה עקב כך ובכך היא מפרה, כביכול, את התחייבותה כלפיהם. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בלמעלה מ- 7 מיליוני ש"ח.
43. בחודש יוני 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מסרבות להכיר בניתוח שקיים צורך רפואי לבצעו, כמקרה ביטוח על פי תנאי פוליסות ביטוח הבריאות שלהן, בטענה שמדובר בניתוח מניעתי. התובעת אינה מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג. בחודש יולי 2019 הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם לפנות להליך גישור.
44. בחודש דצמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד שתי חברות ביטוח נוספות (ביחד "חברות הביטוח הנתבעות") ונגד ארבעה בנקים (ביחד "הבנקים הנתבעים"). עניינה של התובענה בטענה, כי חברות הביטוח הנתבעות מפיקות, כביכול, לבעלי מבנים, המשועבדים לצורך הבטחת משכנתא, פוליסות ביטוח מבנה, למרות שבעת הפקתן של הפוליסות, כבר קיימת, בין אם אצל אותה חברת ביטוח ובין אם אצל חברת ביטוח אחרת, פוליסה המבטחת את אותו המבנה ביחס לאותה תקופה. זאת, כביכול, תוך הפרה של הוראות דין מפורשות ותוך הטעייתם של מבוטחים. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, בסך נומינלי כולל של 280 מיליון ש"ח.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות שהוגשו בתקופת הדוח

45. בחודש פברואר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה דרשה ממבוטחים בפוליסת ביטוח קבוצתית לעובדי חברת חשמל, אשר קיבלו תגמולי ביטוח שלא נוכו מהם מיסים במקור, להשיב לה את סכומי הכסף ששולמו על ידיה בגין תשלומי מס אלו. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך של 3 מיליוני ש"ח.

46. בחודש מאי 2019 הוגשה לבית משפט השלום בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה מסרבת, לכאורה, ליתן למבוטחים, אשר ניתן להם כיסוי ביטוחי לבדיקה באמצעות מעבדת אונקוטסט בהקשר למחלת הסרטן פעם אחת, כיסוי ביטוחי בגין בדיקה נוספת במעבדות אונקוטסט. התובעת מעריכה את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ- 1.8 מיליון ש"ח.

47. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, ממבוטחים בפוליסות ביטוחי חיים המשלבות רכיב ביטוח למקרה מוות ורכיב של חסכון ("ביטוחי מנהלים") תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתנאי הפוליסה המתירה לה לגבותו. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 365.3 מיליון ש"ח.

48. בחודש יוני 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שלוש חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות נמנעות, כביכול, מלשלם ריבית בגין תגמולי ביטוח למבוטחייהן, החל מתום 30 יום ממועד מסירת התביעה. תובענה ובקשה זו עוסקות באותה עילה בה עוסקת תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית קודמת ("התביעה הראשונה") אשר אושרה לניהול כתביעה ייצוגית באופן חלקי ביום 30 באוגוסט 2015 ("החלטת האישור") על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב ואשר מתבררת כעת לגופה (ראו סעיף 7(א)(7) לעיל), אך הן מתייחסות לתקופה שונה מזו שלגביה אושרה התביעה הראשונה והיא הוגשה לטענת המבקשים למען הזהירות ובמקביל לבקשתם להרחיב את הקבוצה המיוצגת במסגרת התביעה הראשונה גם לתקופה שממתן החלטת האישור ועד מועד מתן פסק דין. התובעים מעריכים את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג כנגד החברה בסכום של כ- 90 מיליוני ש"ח, וכנגד כלל הנתבעות בסכום של כ- 264.4 מיליון ש"ח.

תובענות שהוגשו לאחר תקופת הדוח

49. בחודש יולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה הבת, הראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל"). עניינה של התובענה בטענה, כי הראל פנסיה וגמל גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ- 56.8 מיליון ₪.

50. בחודש אוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה בטענה, כי בפוליסות ביטוח רכוש לציוד מכני הנדסי ("הציוד"), הנתבעות קובעות, לכאורה, את שווי הציוד לצורך חישוב פרמיית הביטוח ללא התחשבות בגיל הציוד ואילו במקרה של אובדן גמור לציוד הן קובעות, לכאורה, את גובה תגמולי הביטוח לפי השווי האמיתי של הציוד במועד קרות האירוע הביטוחי, תוך התחשבות בגיל הציוד. התובעות אינן מכמתות את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הן מבקשות לייצג אולם הן מעריכות אותו במיליוני שקלים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות נגד החברה ו/או חברות מאוחדות, כפי שצוינו על-ידי התובעים בכתבי הטענות שהוגשו מטעמם. מובהר, כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על-ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע במיליוני ש"ח
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	6	996
לא צוין סכום התביעה	2	285
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה ו/או לחברות מאוחדות התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ו/או לחברות מאוחדות	23	3,983
לא צוין סכום התביעה	5	3,598
לא צוין סכום התביעה	12	
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	1	16

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 121 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 כ- 120 מיליוני ש"ח).

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות אחרות

בחודש יוני 2004 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובקשה לאישורה כתביעה נגזרת כנגד החברה המאוחדת, ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ (להלן: ידידים), יושב הראש לשעבר ומנכ"ל ידידים לשעבר וכנגד חברה מאוחדת נוספת, הראל שירותי ניהול קרנות פנסיה (1987) בע"מ, שהיתה במועד הגשת התביעה בעלת שליטה בידידים (להלן: "הנתבעים"), על ידי בעלי מניות המיעוט בלעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ, שהיתה במועד הגשת התביעה חברת בת של ידידים (להלן: לעתיד) בסכום של 15,605 אלפי ש"ח. עניינה של התביעה הינו פיצוי עתידית קופת פנסיה בע"מ (להלן: עתידית), קרן פנסיה בניהול לעתיד, בגין שימוש במשאבים שונים של עתידית, כגון: שימוש בתשתית התפעול ובמוניטין, שימוש בקניינה של עתידית, בגין נטילת קרן פנסיה ממשכה ואובדן רווחים. בנוסף תובעים התובעים תמלוגים בסך של 3,177 אלפי ש"ח במסגרת התביעה האישית שלהם. ביום 29 ביולי 2010 לאחר שנערכו חקירות והוגשו סיכומים בכתב במסגרת הבקשה לאישור התביעה הנגזרת, נתקבלה על-ידי בית המשפט וניתנה לתובעים האפשרות לתבוע את הנתבעים בשם לעתיד בגין זכויות שלטענתם זכאית להן לעתיד. ביום 24 באוגוסט 2015 דחה בית המשפט את טענות התובעים בעניין התביעה הנגזרת וקבע כי הם מנועים מלטעון לעניין הזכויות הנובעות מהקמת קרן הפנסיה החדשה וכי לעתיד איננה זכאית לפיצוי בגין שימוש במשאביה של עתידית לצורך הקמת הקרן החדשה. בית המשפט קיבל את תביעתם האישית של התובעים לקבלת תמלוגים. ביום 28 באוקטובר 2015 הגישו התובעים לבית המשפט העליון הודעת ערעור על פסק הדין בתביעה הנגזרת, במסגרתה מבקשים התובעים לבטל את פסק הדין ולקבל את התביעה הנגזרת ולחילופין להשיב את התיק לבית המשפט המחוזי על מנת שידון בשאלת גובה הנזק. במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2015 העבירה לעתיד לתובעים את הסכומים המשקפים להערכתה את מלוא הסכום אותו היא חייבת לתובעים בהתאם להוראות פסק הדין, אולם התובעים טענו כי הסכום שהועבר אינו מהווה את הסך הסופי לו הם זכאים בהתאם לפסק הדין. בהתאם לכך, מונה מומחה מטעם בית המשפט לצורך הכרעה בסוגיות הכספיות שבמחלוקת. עיקר המחלוקת שבין הצדדים נגעה לעניין הריביות שיש להוסיף על סכום הקרן. במסגרת פגישה שהתקיימה עם המומחה שמונה נתגלו מחלוקות נוספות בין הצדדים. בהתאם לכך הוגשה בקשה לבית המשפט מטעם התובעים במסגרתה ביקשו כי המומחה יתייחס גם לסוגיית העמלות בגינה קיימת מחלוקת. לאחר שהתקיים דיון בעניין הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המומחה יבדוק גם את עניין העמלות ובעניין הריבית התבקש בית המשפט ליתן החלטה במחלוקת שבין הצדדים. ביום 22 באוגוסט 2016 ניתנה החלטת בית המשפט, המקבלת את עמדת הנתבעים, כי הריבית לפיה יבצע המומחה את הבדיקה ויערוך את תחשיב התמלוגים היא הריבית בגין איחור בהעברת כספים מהמערכת הבנקאית. בכל הנוגע לתביעה האישית, ביום 3.1.2017 הוגשה לבית המשפט חוות דעת חלקית של המומחה מטעם בית המשפט, בנושא התמלוגים ובנושא שכר הדירקטורים. בעקבות הכרעת המומחה בנושאים האמורים שולם סכום העומד על 322,356 ש"ח לתובעים. המומחה טרם השלים את חוות דעתו בנושא העמלות אשר הצדדים הגיעו להסכמה כי הוא ידון בעניין זה גם כן. ביום 25 במאי 2017 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בעניין מתווה הבדיקה של המומחה בסוגיית העמלות ובסיומו הוסכם בין הצדדים על מתווה להשלמת חוות דעתו. ביום 14 בפברואר 2018 הגיש המומחה את חוות דעתו הסופית לבית המשפט לפיה דחה את טענות התובעים בנוגע לנושא העמלות. ביום 12 במרס 2018 הוגש על ידי התובעים ערעור על חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט, המתייחס לתשלום העמלות להם זכאים התובעים. ביום 1 במאי 2018 הגישו הנתבעים תגובה לערעור. הפער בין עמדות הצדדים עמד נכון לאותו מועד על כ- 171 אלפי ש"ח (כולל ריבית). ביום 12 ביולי 2018 נערך דיון בערעור אשר בסופו הגיעו הצדדים להסכמות לפיהן החברה תשלם לתובעים סך של 110 אלפי ש"ח והתובעים יוותרו על כל טענותיהם במסגרת הערעור. ביום 21 באוקטובר 2018 הגישה החברה ערעור לבית המשפט העליון על החלק הנוגע לתביעה האישית. הערעור נסב על שני רכיבים, דחיית הטענות ביחס להפחתת שיעורי הרבית ודחיית הטענות לעניין הקיזוז.

ג. תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח

1. בחודש נובמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד חברת ביטוח נוספת (להלן ביחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הנתבעות מפחיתות, כביכול, מסכומי הנזק הנתבעים על-ידי צד שלישי עקב רשלנותו של מבוטח, סכומים שונים באופן שרירותי. זאת, כביכול, בנימוק כללי של "רשלנות תורמת" של הצד השלישי ללא הנמקה, כנדרש בהוראות הדין. בכך, מפרות הנתבעות, לטענת התובעים, את הוראות הדין, לרבות חוזרי הממונה, מפרות חובה חקוקה, פועלות בחוסר תום לב ועושות עושר ולא במשפט. בחודש אפריל 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה, ובחודש יולי 2018 הגישו הסכם פשרה מתוקן. בחודש ינואר 2019 ולאחר שהיועץ המשפטי לממשלה הודיע כי אינו מתנגד להסכם הפשרה המתוקן, ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם הפשרה המתוקן, במסגרתו הוסכם, בין היתר, כי החברה תשלח לחברי הקבוצה מכתבים בהם יפורטו הנימוקים, אשר עמדו בבסיס הפחתת תגמולי הביטוח עקב טענת הרשלנות התורמת וכי ככל שבמסגרת זו יימצאו מקרים בהם יש מקום לצמצם או לבטל את הפחתת הסכומים שנעשתה מחמת רשלנות תורמת, החברה תפעל להשיב את הסכומים הרלבנטיים לחברי הקבוצה. כמו כן נפסקו לתובע ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

- ג. תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח (המשך)
2. בחודש דצמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה אינה מקיימת את הוראות הדין לעניין איתור מוטבים ויורשים של מבוטחים בביטוח חיים, אשר הלכו לעולמם וכי היא אינה משלמת ליורשי או מוטבי מבוטחים בביטוח סיעודי הכולל תשלום פיצוי כספי חד פעמי בעת פטירת מבוטח המצוי במצב סיעודי, את מלוא הכספים המגיעים להם על פי פוליסת הביטוח. בחודש דצמבר 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרתו הוסכם, כי במקרים שבהם לא עשתה כן, החברה תפעל לאיתור מוטבים ו/או יורשים של מבוטחים בפוליסות סיעוד, הזכאים לתשלום סכום חד פעמי של תגמולי ביטוח, ושל מבוטחים בביטוח חיים למקרה מוות בפוליסות קבוצתיות, הזכאים לקבלת תגמולי ביטוח, ולתשלום הסכומים להם הם זכאים, וכן תשלם ריבית והצמדה, ככל שלא שולמו, למוטבים ו/או ליורשים של מבוטחים בביטוח חיים למקרה מוות בפוליסות קבוצתיות, אשר תהליך איתורם החל באיחור. בחודש מאי 2019 ניתן על ידי בית המשפט תוקף של פסק דין להסכם הפשרה. כמו כן נפסקו לתובע ולבא כוחו גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.
3. בחודש נובמבר 2016 הומצאה לחברה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית נגד החברה, נגד כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "כלל ביטוח") ונגד עמותת גמלאי קרן פנסיה "נתיב" דרום ומרכז ("עמותת גמלאי נתיב"), אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית, המתנהלת החל מחודש מאי 2015 נגד כלל ביטוח ועמותת גמלאי נתיב. עניינה של התובענה היה בטענה, כי כלל ביטוח ביטלה באופן חד צדדי ולא כדין את פוליסת ביטוח החיים הקבוצתית לגמלאי עמותת קרן פנסיה "נתיב" דרום ומרכז, בטענה כי הפוליסה אינה רווחית. צירופה של החברה לבקשת האישור אשר הוחלפה בשנת 2017 בהראל פנסיה וגמל בע"מ ("הראל פנסיה וגמל") התבקש, לטענת התובע, נוכח תפקידה של הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ("הראל פנסיה"), ביחד עם עמותת גמלאי נתיב, לגבות מחברי העמותה את דמי הביטוח החודשיים ונוכח עמדתה של הראל פנסיה, כי לא ניתן לה הרשאות חברי העמותה לגביית סכומים גבוהים יותר מקבוצתיהם. בחודש מאי 2019 דחה בית המשפט המחוזי בירושלים את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית נגד הראל פנסיה וגמל.
4. בחודש ספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה, נגד חברת ביטוח נוספת (להלן: "הנתבעות") ונגד שתי סוכנויות ביטוח (להלן: "הסוכנויות הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי הסוכנויות הנתבעות משווקות, כביכול, פוליסות ביטוח, בין היתר, של חברות הביטוח הנתבעות, במסגרת פגישות עם המועמדים לביטוח באמצעות נציגים שאינם סוכנים מורשים. זאת, בניגוד, כביכול, להוראות הדין. בחודש יוני 2019 נענה בית המשפט לבקשת חברות הביטוח הנתבעות והסוכנויות הנתבעות לסלק על הסף את הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית והורה על סילוק התובענה והבקשה לאישורה כייצוגית על הסף מחמת העדר בסיס עובדתי ו/או משפטי ו/או עילת תביעה מבוססת המצדיקים את ניהול התובענה.
- תביעות שהגיעו לסיומן לאחר תקופת הדוח
5. בחודש מאי 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד שתי חברות ביטוח נוספות (להלן יחד: "הנתבעות"). עניינה של התובענה היה בטענה, כי במסגרת פוליסות הביטוח המשווקות על-ידי הנתבעות במסגרת מרכז ביטוח הרכב לעובדי המדינה של אגף החשב הכללי במשרד האוצר, מתעלמות, לכאורה, הנתבעות מהעבר הביטוחי של המבוטחים לצורך חישוב פרמיית הביטוח בביטוח רכב מקיף וכי פרמיית הביטוח של חברי הקבוצה מגלמת, לפיכך, לכאורה, סיכון גבוה יותר שאינו רלבנטי לחברי הקבוצה, דבר המוביל לכך שפרמיית הביטוח הנקבעת להם גבוהה מזו שהיה עליהם לשלם נוכח עברם הביטוחי. בחודש יולי 2019 אישר בית המשפט את בקשת המבקשים להסתלק מבקשת האישור והורה על דחיית תביעתם האישית של המבקשים וכן על מחיקת בקשת האישור. כמו כן נפסקו על-ידי בית המשפט למבקשים ולבא כוחם גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.
6. בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי בניגוד, כביכול, להוראות פוליסות הביטוח, החברה משפה, את מבוטחיה בביטוח בריאות, בגין עדשות, אשר הושתלו במהלך ניתוח לתיקון קטרקט עד גובה עלותה של עדשה רגילה בלבד אף כאשר העדשה שהושתלה הינה עדשת פרימיום. בחודש יולי 2019 אישר בית המשפט את בקשת המבקשת להסתלק מבקשת האישור ומהתובענה והורה על דחיית תביעתה האישית של המבקשת וכן על מחיקת בקשת האישור. כמו כן נפסקו על-ידי בית המשפט למבקשת ולבא כוחה גמול ושכר טרחה בסכומים שאינם מהותיים.
7. בחודש ספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה היה בטענה, כי החברה מפצה מבוטחים, שעברו ניתוח בבית חולים ציבורי בסכום השווה ל- 25% בלבד משכר מנתח הסכם של החברה בעוד שלפי הוראות הפוליסה, עליה לפצותם, לכאורה, בסכום השווה ל- 50% משכר מנתח הסכם בגין הניתוח הרלבנטי. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות הפוליסה, פועלת ברשלנות, בחוסר תום לב והטעיה ומפרה את הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981. בחודש אוגוסט 2019 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

באור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

ד. התקשרויות עם צדדים קשורים

התקשרות בהסכם העסקה עם נכדו של בעל השליטה בחברה

בהתאם להוראות תקנה 1ב(א)(4) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), תש"ס-2000 ("תקנות ההקלות"), ביום 27 במאי 2019 וביום 30 במאי 2019, אישרו ועדת התגמול של הראל השקעות וכן דירקטוריון הראל השקעות, בהתאמה, התקשרות בין החברה האחות - הראל פיננסים לבין מר עידן טמיר, נכדו של מר יאיר המבורגר שהינו מבעלי השליטה בהראל השקעות ומכהן כיו"ר דירקטוריון הראל השקעות וכיו"ר דירקטוריון החברה. במסגרת ההתקשרות כאמור, מר טמיר יועסק בתפקיד אנליסט בהראל פיננסים.

במסגרת העסקתו בהראל פיננסים, מר טמיר יהיה זכאי למשכורת חודשית בסך של 8,500 ש"ח בתוספת החזר עבור נסיעות ותנאים סוציאליים נוספים כמקובל לעובדים בדרג זה בקבוצת הראל.

במסגרת אישור ההתקשרות אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון כי ההתקשרות עומדת בהוראות תקנה 1ב(א)(4) לתקנות ההקלות שכן השכר החודשי המשולם למר טמיר, אינו עולה על השכר החודשי הממוצע במשק, והוא סביר בהתחשב בהיקף העסקה, באופי התפקיד ובכישורי מר טמיר לביצוע התפקיד.

באור 8 - ניהול ודרישות הון

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

ביום 1 ביוני 2017 פרסם הממונה חוזר ביטוח בנושא "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "חוזר סולבנסי"), העוסק בהוראות ליישום משטר כושר הפירעון הכלכלי של חברת ביטוח. בחוזר נקבע כי, בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024, יחולו ההוראות לעניין הון נדרש לכושר פירעון באופן הדרגתי, כך שיחס ההון הקיים לכושר פירעון מסך ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) ליום 31 בדצמבר 2018 לא יפחת מ-70% (31 בדצמבר 2017 – 65%) ויחס הון נדרש לכושר פירעון שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2024 ואילך, לא יפחת מ-100%.

ביום 3 בדצמבר 2017 פרסם הממונה חוזר שעניינו מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות הביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (להלן – "חוזר הגילוי"). בהתאם לחוזר הגילוי ותיקוניו, על חברות הביטוח לכלול בדוח השנתי והרבעוני שלהן, ובמועדים שייקבעו גם באתר האינטרנט שלהן, דוח אודות יחס כושר פירעון בהתאם לנספח לחוזר הגילוי.

בחודש נובמבר 2018 קיבלה החברה את אישור הממונה על הביקורת שבוצעה על ידי רואה החשבון המבקר בהתאם להנחיות הממונה כאמור. כפועל יוצא מכך ועל רקע ביטול תקנות ההון הישנות, החל מחודש דצמבר 2018 דרישות ההון החדשות בדבר משטר כושר פירעון כלכלי הן דרישות ההון היחידות המחייבות את החברה על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981.

ביום 15 ביולי 2019 פרסמה החברה בהתאם להוראות הממונה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי (להלן – "דוח יחס ההון") בגין נתוני 31 בדצמבר 2018 באתר האינטרנט שלה (כתובת האתר: <https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/harel/investor-relations/Pages/repayment-ability.aspx>). בהתאם לדוח, לחברה יש עודף הון גם ללא התחשבות בהוראות המעבר.

החישוב שערכה החברה בגין נתוני 31 בדצמבר 2018, נבדק בהתאם לתקן בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלבנטי לביקורת חישוב הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים, הודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, לדוגמה ירידת הריבית בתקופת הדוח, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע. בדוח המיוחד של רואי החשבון המבקרים, מופנית תשומת לב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הוודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתן על יחס כושר הפירעון.

2. בהתאם להיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה במבטחים ובחברות המנהלות, התחייבה החברה להשלים בכל עת את ההון העצמי של חברות הביטוח הנמנות על הגופים המוסדיים שבשליטתה, לרבות בססח, לסכום הקבוע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן וכן להשלים בכל עת את ההון העצמי של החברות המנהלות של קופות הגמל וקרנות הפנסיה שבשליטתה, לסכום הקבוע בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ה-1965 או כל תקנה או דין אחר שיבואו במקומן. התחייבות זו היא בלתי הדירה, ותהיה תקפה כל עוד החברה שולטת במישרין או בעקיפין בגופים המוסדיים.

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. עדכון הריביות להיוון המשמשות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות
ביטוח חיים

בשל ירידה בריבית חסרת הסיכון המשמשת לבחינת נאותות העתודות, הגדילה החברה בתקופת הדוח וברבעון השני של שנת 2019 את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של כ- 114 וכ- 55 מיליוני ש"ח, בהתאמה, והקטינה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכומים האמורים.

בתקופה המקבילה וברבעון השני אשתקד, בשל עליה בריבית חסרת הסיכון, הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של כ- 52 וכ- 111 מיליוני ש"ח, בהתאמה, והגדילה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכומים האמורים.

בריאות

בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון הגדילה החברה בתקופת הדוח את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח בריאות בעתודות תביעות בתשלום בענפי סיעוד פרט וקבוצתי בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח והקטינה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור.

ביטוח כללי

החל מיום 31 בדצמבר, 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון ובהתחשב בפער בין השווי ההוגן והערך בספרים של הנכסים הלא סחירים הגדילה החברה בתקופת הדוח את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ- 63 מיליוני ש"ח והקטינה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור (מתוכם 18 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה ו- 45 מיליוני ש"ח בענפי תבויות ואחרים).

התוצאות ברבעון השני של שנת 2019 הושפעו מירידה של עקום הריבית בטווח הארוך אשר קווצה במלואה על ידי העלייה בריבית בטווח הקצר ובפער בין השווי ההוגן והערך בספרים של הנכסים הלא סחירים. כתוצאה מכך, הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח כללי בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח והגדילה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור (15 מיליוני ש"ח בענף רכב חובה ו- 21 מיליוני ש"ח בענפי תבויות ואחרים).

ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
59	111	(55)	52	(114)	קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות בחינת נאותות העתודות והשפעות הריבית - ביטוח חיים
-	-	-	-	(13)	גידול בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות השפעות הריבית - ביטוח בריאות
-	-	36	-	(63)	קיטון (גידול) בהתחייבויות הביטוחיות בעקבות השפעות הריבית - ביטוח כללי
59	111	(19)	52	(190)	סך הכל השפעות הריבית על הרווח והרווח הכולל לפני מס
39	73	(13)	34	(125)	סך הכל השפעות הריבית על הרווח והרווח הכולל לאחר מס

באור 9 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

2. לעניין אשרור דירוג מעלות לחברה, ראה באור 4ג6.
 3. הארכת תשקיף מדף
- ביום 26 בפברואר 2017 פורסם על ידי הראל הנפקות תשקיף מדף, הנושא תאריך 27 בפברואר 2017. ביום 12 בפברואר 2019 הראל הנפקות קיבלה את אישור הרשות לניירות ערך להארכת תוקפו של תשקיף המדף עד ליום 27 בפברואר 2020.
4. ביום 29 באפריל 2019 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד במזומן בסך של 125 מיליוני ש"ח. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, הוצג סכום העודפים הראויים לחלוקה של החברה ליום 31 בדצמבר 2018, ונבחנו עודפי ההון וצרכי ההון של החברה, בהתאם למדיניות ניהול ההון של החברה ובהתחשב בהוראות סולבנסי 2. הדיבידנד שולם ביום 15 במאי 2019.
 5. טיוטת חוזר בעניין עדכון לוחות התמורה
- ביום 16 ביולי 2019 פורסמה על ידי רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן: "הרשות") טיוטת חוזר אשר כותרתה "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמורה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה" (להלן: "טיטוט החוזר"). לטיטוט החוזר נלווה נייר עמדה אשר מעדכן את ההנחות הדמוגרפיות העומדות בבסיס הערכות לעניין מקדמי קצבה במועד פרישה בפוליסות ביטוח חיים ובקרנות הפנסיה.
- השינויים המרכזיים המוצעים בטיטוט החוזר כוללים, בין היתר, הפחתת שיעורי התמורה למבוטח פעיל עד למועד תחילת תשלום קצבה, עדכון שיעורי תמורה החל ממועד תחילת תשלום קצבה ושינוי שיטה ביחס לשיפורים עתידיים בתמורה. טיוטת החוזר כוללת לוחות תמורה אשר נערכו ע"י הרשות בהתבסס על ניסיון חברות הביטוח והפנסיה.
- התאחדות חברות הביטוח פנתה לרשות בבקשה לנהל שיג ושיח לגבי טיוטת החוזר כאמור.
- ביום 1 באוגוסט 2019 הודיעה הרשות להתאחדות חברות הביטוח, כי היא מאריכה את פרק הזמן למתן הערות לטיטוט החוזר עד ליום 8 בספטמבר 2019, אולם יחד עם זאת הבהירה הרשות, כי אין במתן האורכה כאמור בכדי לגרוע מתקפותה של העבודה האקטוארית הכלולה בטיטוט החוזר, ומאחריותה של כל חברה להביא בחשבון את העבודה האקטוארית עליה מבוססת טיוטת החוזר בעת עריכת הדוחות הכספיים.
- בעקבות האמור לעיל, הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות במגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח בסך של כ-91 מיליוני ש"ח והקטינה את הרווח לפני מס ואת הרווח הכולל לפני מס בסכום האמור.
6. מענק בגין שנת 2018 לנושאי משרה בכירים אחרים
- בחודש אפריל 2019, אישר דירקטוריון החברה, לאחר שנתקבל אישור ועדת התגמול של החברה, מענקים לנושאי המשרה בחברה ולבעלי התפקיד הנכללים בתוכנית התגמול. המענקים חושבו על בסיס נתונים בפועל וכן על בסיס אומדנים, המתייחסים בעיקר לנתונים השוואתיים לתוצאות הפעילות של חברות ביטוח אחרות הנכללות בקבוצת השוואה.
7. לעניין הנפקת אגרות חוב (סדרה טז') באמצעות הראל הנפקות, ראה באור 4ג6.
 8. לעניין פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ג') של הראל הנפקות, ראה באור 4ג6.

באור 9 – אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

9. יישום המלצות ועדת וינוגרד

בחודש יוני 2014 מונתה ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינוגרד לבחינת תיקון טבלאות תוחלת חיים ושיעור הריבית המשמשת לצורך היוון גמלאות על פי תקנות הביטוח הלאומי (היוון) התשל"ח 1978 (להלן: "תקנות היוון" ו-"הוועדה"). בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות (להלן: "התיקון") הכולל, בין היתר, עדכון של לוחות התמורה ושל שיעורי היוון לצורך חישוב הקצבאות האמורות.

תקנות היוון מסדירות, בין היתר, את ריבית היוון המשמשת לחישוב תביעות שיבוב אותן מגיש המוסד לביטוח לאומי (להלן: "המל"ל") כלפי צדדים שלישיים, בהתאם לזכות המוקנית לו על פי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן: "החוק") במקרים בהם האירוע משמש עילה לחיוב הצד שלישי לפי פקודת הנזיקין או לפי חוק הפלת"ד.

בהתאם לתיקון, יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קיצבה שנתית על 2% במקום 3% שהיו קבועים בתקנות היוון ערב תיקון. כמו כן, קובע התיקון כי לוחות התמורה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב-1 בינואר 2020 ובכל ארבע שנים לאחר מועד זה. בעקבות התיקון ועד לרבעון השני של שנת 2019 שיעורי היוון ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות הינם כדלקמן: בגין תשלומים עד 12/2019 – 2% (בהתאם להמלצת הוועדה), בגין תשלומים בתקופה החל מ-1/2020 עד 12/2023 – 1% (הממוצע המסתמן לשנים 2016-2019 הינו פחות מ-1% והירידה בריבית היוון מוגבלת כאמור ב-1%), ובגין תשלומים בתקופה החל מ-1/2024 – 2% (בהתאם למגמה של עליה בריביות ובכפוף לכך כי העליה בריבית היוון מוגבלת כאמור ב-1%).

על פי בקשת בית המשפט העליון, בחודש אפריל 2018 הוקמה ועדה בין משרדית בראשות מר ארז קמיניץ, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט אזרחי) לבחינת סוגיית היוון בפיצוי הנזיקין על כל השלכותיה (להלן: "ועדת קמיניץ"). בחודש יוני 2019 פורסמו מסקנותיה הסופיות של ועדת קמיניץ, במסגרתן נקבע, בין היתר, שיעור היוון אחיד של 3% (התשואה הניתנת באפיקי השקעה בסיכון נמוך), וכן נקבעה "רצועת ניווט" של +/-1% עם שיעור היוון אחיד 3% באמצעה. חריגה מרצועת הניווט תפעיל עדכון כמעט אוטומטי של ריבית היוון.

ביום 24 ביוני 2019 התקיים דיון בבית המשפט העליון במסגרתו הציע בית המשפט כי (1) ריבית היוון לפי תקנות המל"ל תעמוד על 3%; (2) יותקנו תקנות על-ידי שר האוצר לפיהן המל"ל יקבל מהמבטחים סכום קבוע, אשר מביא בחשבון ריבית היוון של 3%; (3) עד לתיקון תקנות היוון של המל"ל, חברות הביטוח החברות באיגוד נכונות לקבל עליהן את הצעת בית המשפט, לפיה גמלאות המל"ל ינוכו מן הפיצויים שהן ישלמו לניזוקים לפי שיעור הריבית המשמש להיוון הפיצויים, קרי - 3%, וזאת לענין תביעות שטרם ניתן בהן פסק דין וכל עוד ריבית היוון לפי תקנות המל"ל עומדת על 2%.

ביום 8 באוגוסט 2019, התקבלה החלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית היוון של הפיצויים בנזקי גוף בנזיקין לפיה שיעור היוון האמור ימשיך לעמוד על 3% וזאת עד להכרעה אחרת של המחוקק ואלא אם יוכח צורך בשינויים בהתאם למנגנון אשר הוצע לשם כך בדוח ועדת קמיניץ כדלעיל. בעקבות החלטה נרשם ברבעון השני של שנת 2019 קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-260 מיליוני ש"ח בשייר לפני מס (מתוכן בענף רכב חובה סך של כ-158 מיליוני ש"ח בשייר ובענף חבויות אחרות סך של כ-102 מיליוני ש"ח בשייר).

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. שינוי מבנה

ביום 29 באוגוסט, 2019 אישרו הדירקטוריונים של החברה ושל הראל השקעות (וכן בסמוך לכך אישר הדירקטוריון של הראל פנסיה וגמל בע"מ (100%) ("הראל פנסיה וגמל")) את העברת הזכויות של החברה בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל, להראל פנסיה וגמל, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של החברה בהראל פנסיה וגמל להראל השקעות ("השינוי המבני"). העברת ההחזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, תטופל כדיבידנד בעין מאת החברה להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. השינוי המבני עתיד להתבצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה, בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור רשות המיסים. בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, כאמור לעיל, השינוי המבני כאמור צפוי להכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020.

2. ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון

לאחר תקופת הדוח, נמשכה הירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון. ירידה בשיעורי הריבית עשויה לגרום לגידול בהתחייבויות הביטוחיות. שינוי כאמור בעקום הריבית עשוי להשפיע לחיוב על שוויים של הנכסים הפיננסיים של הקבוצה באופן שעשוי להפחית את ההשפעה האמורה לעיל.

3. עדכון מדיניות תגמול של החברה ושל החברות הבנות שהינן גופים מוסדיים

ביום 11 ביולי 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכתרתו "תגמול" ("החוזר"), המעדכן ומבטל את חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" וחוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים- תיקון" ("חוזר מדיניות תגמול"), ומשלם בחוזר המאוחד, בהתאם לאסדרה רלוונטית שהתגבשה בתחום ובכלל זה בהתאם להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, לתיקון הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ובתקנות לפיו, והוראות המפקח על הבנקים שעודכנו על רקע זה.

בהמשך לפרסום החוזר, ביום 25 באוגוסט 2019 וביום 29 באוגוסט 2019 אישרו ועדת התגמול והדירקטוריון, בהתאמה, את עדכון מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל.

במדיניות שאושרה עודכנו, בין היתר, הנושאים הבאים:

- (א) צומצמה רשימת בעלי התפקידים הכפופים למדיניות התגמול, בהתאם להוראות החוזר.
- (ב) נקבע כי שינוי לא מהותי בתנאי התגמול של נושא משרה שכפוף למנכ"ל, לא יצריך אישור דירקטוריון או ועדת תגמול וניתן יהיה להסתפק באישורו של המנכ"ל, ככל שהשינוי עולה בקנה אחד עם מדיניות התגמול.
- (ג) בוטלה החובה לקביעת יחס ההכפלה בתגמול היו"ר ונקבע שתגמול יושב ראש הדירקטוריון יקבע בהתחשב בתגמול דירקטור חיצוני ובשיעור המשרה של היו"ר, ובשיקולים נוספים המפורטים במדיניות.
- (ד) קריטריונים לקביעה של רכיב משתנה- נקבע כי ניתן יהיה להעניק לבעל תפקיד מרכזי רכיב משתנה על פי שיקול דעת, בהתחשב בטיב עבודתו ותרומתו, ובלבד ששכרו של מרכיב זה לא יעלה על שלוש משכורות חודשיות בשנה. כמו כן, הוחרגו פונקציות הבקרה מההוראה למדידת הרכיב המשתנה באמצעות משתנים פיננסיים, משתני שוק ומשתנים חשבונאיים.
- (ה) דחיה- בהתאם להוראות החוזר, נקבע כי החברה לא תדחה ולא תפרוס תשלום של רכיב משתנה שהוענק לבעל תפקיד מרכזי בשנה קלנדרית מסוימת, ובלבד ששך התגמול בגין שנה זו אינו עולה על התקרה לתשלום (כהגדרתה בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]) וסך הרכיב המשתנה אינו עולה על 40% מהרכיב הקבוע באותה שנה.
- (ו) נקבע כי החברה תהא רשאית להעניק מענק חתימה בעד שנת עבודתו הראשונה של בעל התפקיד בגוף המוסדי, וזאת כתגמול משתנה שאינו מותנה ביצועים.
- (ז) נקבע כי החברה תהיה רשאית להעניק תגמולים משתנים שאינם מותני ביצועים גם כמענק שימור, לעובד שהוגדר במדיניות התגמול כ"עובד מפתח" שאינו "נושא משרה" כהגדרתו בחוק החברות.
- (ח) מענקי פרישה – בהתאם לחוזר, נמחקה ההוראה במדיניות הדורשת כי מענקי פרישה יותנו בביצועים בפועל, וכן נקבעה הקלה המאפשרת שלא לדחות ולפרוס מענק פרישה (אם צריך יהיה לפרוס אותו, לפי הוראות החוזר והמדיניות), ככל ששך מענק הפרישה אינו עולה על שלוש משכורות.

באור 10 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח (המשך)

4. ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים חלה על נושאי משרה ודירקטורים בחברה, בחברה האם ובחברות הבנות של החברה המכהנים כיום וכן שיכחנו בחברה, בחברה האם ו/או בחברות הבנות מעת לעת (לרבות נושאי משרה בחברה, בחברה האם או בחברות הבנות הנחשבים לבעלי שליטה או קרוביהם וכן לרבות נושאי משרה שבעל השליטה בחברה עשוי להיחשב כבעל עניין אישי בהענקת כתבי השיפוי להם).

ביום 25 באוגוסט 2019 וביום 29 באוגוסט 2019, אישרו ועדת התגמול של החברה וכן דירקטוריון החברה, בהתאמה, בהתאם להוראות מדיניות התגמול של החברה, את חידוש פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה החל מיום 1 באוקטובר 2019, למשך שנה, כך שסכום הביטוח יעמוד על 220 מיליוני דולר ארה"ב וסכום הפרמיה לא יעלה על 1 מיליוני דולר ארה"ב.

5. לעניין השפעת טיוטת חוזר בעניין עדכון לוחות התמורה, שפורסמה לאחר תקופת הדוח, ראה **באור 9(5)**.

6. לעניין השפעת החלטת בית המשפט העליון ביחס לריבית ההיוון של הפיצויים בנזקי גוף בנזיקין, שנתקבלה לאחר תקופת הדוח, ראה **באור 9(9)**.

הראל חברה לביטוח בע"מ

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד

בעלי המניות של הראל חברה לביטוח בע"מ

רח' אבא הלל 3

רמת-גן

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 30 ביוני 2019 ולתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך ואשר נכלל בנספח א' לדוחות הכספיים של החברה. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

סומך חייקין

רואי חשבון

29 באוגוסט 2019

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו")

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - דוחות סולו), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). המדיניות החשבונאית שפורטה בבאור 3 לעיל בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת באור תמציתי זה, למעט המפורט להלן:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
 ב. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

דוחות על המצב הכספי ביניים

	30 ביוני		31 בדצמבר
	2019	2018	2018
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים			
נכסים בלתי מוחשיים	952	845	904
הוצאות רכישה נדחות	2,211	2,176	2,190
רכוש קבוע	1,372	1,344	1,311
השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2,438	2,289	2,407
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	1,658	1,563	1,628
נדל"ן להשקעה אחר	1,805	1,736	1,773
נכסי ביטוח משנה	4,151	4,351	4,172
נכסי מסים שוטפים	1	1	-
חייבים ויתרות חובה	1,049	1,359	1,531
פרמיה לגבייה	1,316	1,281	1,299
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	57,400	51,849	51,891
השקעות פיננסיות אחרות			
נכסי חוב סחירים	9,188	7,311	7,747
נכסי חוב שאינם סחירים	12,772	13,322	13,069
מניות	1,093	911	997
אחרות	2,048	1,848	1,812
סך כל השקעות הפיננסיות האחרות	25,101	23,392	23,625
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	2,905	2,113	3,083
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	1,410	951	1,077
סך כל הנכסים	103,769	95,250	96,891
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה	62,763	56,416	57,630

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות על המצב הכספי ביניים (המשך)

31 בדצמבר	30 ביוני		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			הון והתחייבויות
			הון
869	869	869	הון מניות ופרמיה על מניות
580	653	838	קרנות הון
3,094	2,884	3,323	עודפים
4,543	4,406	5,030	
			סך כל ההון
			התחייבויות
26,694	26,749	27,374	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
56,754	55,595	62,296	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
792	803	934	התחייבויות מסים נדחים
213	214	220	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
33	67	75	התחייבויות מסים שוטפים
2,979	2,855	3,027	זכאים ויתרות זכות
4,883	4,561	4,813	התחייבויות פיננסיות
92,348	90,844	98,739	
96,891	95,250	103,769	
			סך כל ההתחייבויות
			סך כל ההון וההתחייבויות

שלומית זק"ש אנגל
מנהלת הכספים

אריק פרץ
משנה למנכ"ל ומנהל
חטיבת כספים ומשאבים

מישל סיבוני
מנהל כללי

יאיר המבורגר
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 29 באוגוסט 2019

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13,697	*3,287	3,541	*6,543	7,106	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,412	342	411	679	812	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
12,285	2,945	3,130	5,864	6,294	פרמיות שהורווחו בשייר
449	971	1,825	1,113	4,730	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
518	126	160	253	361	הכנסות מדמי ניהול
292	74	83	148	165	הכנסות מעמלות
13,544	4,116	5,198	7,378	11,550	סך כל ההכנסות
10,540	*3,356	4,299	*5,974	9,986	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
876	282	183	475	529	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
9,664	3,074	4,116	5,499	9,457	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
2,362	597	629	1,147	1,236	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
847	213	204	434	414	הוצאות הנהלה וכלליות
9	2	2	4	4	הוצאות אחרות
211	81	89	113	111	הוצאות מימון, נטו
13,093	3,967	5,040	7,197	11,222	סך כל ההוצאות
206	36	99	66	127	חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
657	185	257	247	455	רווח לפני מסים על הכנסה
155	43	48	51	98	מסים על הכנסה
502	142	209	196	357	רווח לתקופה

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
502	142	209	196	357	רווח לתקופה
					פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה
					במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח
					הפסד
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים
(174)	(58)	162	(99)	438	כזמינים למכירה
					שינוי נטו, בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים
(94)	(18)	(38)	(39)	(64)	כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
40	7	13	22	16	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים
					כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(15)	(4)	3	(6)	17	חלק הקבוצה ברווח (הפסד) כולל של חברות
73	18	(16)	53	(45)	מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילות חוץ
78	25	(47)	41	(135)	הטבת מס (מסים על הכנסה) המתייחסים לנכסים
					פיננסיים זמינים למכירה
					הטבת מס (מסים על הכנסה) המתייחסת לרכיבים
					אחרים של רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה
(21)	(5)	5	(16)	13	במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח
					והפסד
					סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר
(113)	(35)	82	(44)	240	ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או
					יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
					פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
44	46	22	50	25	קרן הערכה מחדש לגבי פריטי רכוש קבוע
8	1	-	2	(4)	מדידה מחדש של תכנית הטבה מוגדרת
(17)	(16)	(7)	(17)	(6)	מסים על הכנסה בגין פריטי רווח כולל אחר שלא
					יועברו לרווח והפסד
35	31	15	35	15	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד,
					נטו ממס
(78)	(4)	97	(9)	255	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס
424	138	306	187	612	סך כל הרווח הכולל לתקופה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7,106	-	1,668	2,408	3,030
812	-	528	204	80
6,294	-	1,140	2,204	2,950
4,730	170	156	386	4,018
361	2	-	2	357
165	-	106	39	20
11,550	172	1,402	2,631	7,345
9,986	-	1,012	2,114	6,860
529	-	244	211	74
9,457	-	768	1,903	6,786
1,236	-	321	493	422
414	21	25	148	220
4	-	-	-	4
111	105	(16)	14	8
11,222	126	1,098	2,558	7,440
127	50	63	15	(1)
455	96	367	88	(96)
383	135	75	55	118
838	231	442	143	22
27,374	-	9,600	5,343	12,431
62,296	-	-	5,159	57,137

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,541	-	846	1,213	1,482
411	-	262	108	41
3,130	-	584	1,105	1,441
1,825	12	135	184	1,494
160	2	-	1	157
83	-	51	23	9
5,198	14	770	1,313	3,101
4,299	-	283	1,073	2,943
183	-	50	105	28
4,116	-	233	968	2,915
629	-	182	243	204
204	10	14	69	111
2	-	-	-	2
89	75	(6)	13	7
5,040	85	423	1,293	3,239
99	26	60	14	(1)
257	(45)	407	34	(139)
146	115	(23)	7	47
403	70	384	41	(92)
27,374	-	9,600	5,343	12,431
62,296	-	-	5,159	57,137

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6,543	-	1,665	2,263	*2,615
679	-	505	102	72
5,864	-	1,160	2,161	2,543
1,113	102	127	145	739
253	3	-	2	248
148	-	98	32	18
7,378	105	1,385	2,340	3,548
5,974	-	1,375	1,765	*2,834
475	-	380	52	43
5,499	-	995	1,713	2,791
1,147	-	316	454	377
434	22	24	155	233
4	-	-	-	4
113	78	18	10	7
7,197	100	1,353	2,332	3,412
66	52	4	3	7
247	57	36	11	143
(17)	(11)	(18)	(5)	17
230	46	18	6	160
26,749	-	9,717	5,116	11,916
55,595	-	-	4,664	50,931

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טוח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,287	-	840	1,160	*1,287
342	-	252	53	37
2,945	-	588	1,107	1,250
971	69	82	104	716
126	1	-	1	124
74	-	46	16	12
4,116	70	716	1,228	2,102
3,356	-	728	979	*1,649
282	-	199	62	21
3,074	-	529	917	1,628
597	-	175	229	193
213	12	11	78	112
2	-	-	-	2
81	51	15	9	6
3,967	63	730	1,233	1,941
36	30	-	1	5
185	37	(14)	(4)	166
(8)	10	(17)	(7)	6
177	47	(31)	(11)	172
26,749	-	9,717	5,116	11,916
55,595	-	-	4,664	50,931

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

* מוין מחדש

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

א. מידע אודות מגזרים בני דוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13,697	-	3,405	4,678	5,614
1,412	-	1,053	215	144
12,285	-	2,352	4,463	5,470
449	157	181	160	(49)
518	6	-	4	508
292	-	195	65	32
13,544	163	2,728	4,692	5,961
10,540	-	2,582	3,335	4,623
876	-	651	143	82
9,664	-	1,931	3,192	4,541
2,362	-	679	917	766
847	42	48	301	456
9	-	-	-	9
211	157	26	17	11
13,093	199	2,684	4,427	5,783
206	129	37	17	23
657	93	81	282	201
(118)	(90)	(45)	(13)	30
539	3	36	269	231
26,694	-	9,479	5,167	12,048
56,754	-	-	4,757	51,997

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים *	ענפי חבויות אחרים **	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
419	507	529	530	1,985
3	8	404	164	579
416	499	125	366	1,406
109	110	12	35	266
307	389	113	331	1,140
61	13	9	73	156
-	3	84	19	106
368	405	206	423	1,402
184	236	207	385	1,012
(9)	5	170	78	244
193	231	37	307	768
42	84	115	80	321
7	7	7	4	25
(7)	(1)	-	(8)	(16)
235	321	159	383	1,098
25	6	2	30	63
158	90	49	70	367
30	7	2	36	75
188	97	51	106	442
2,683	655	941	5,321	9,600
2,550	639	186	3,145	6,520

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הכנסות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
רווח לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2019
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2019

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים **	ענפי רכוש ואחרים *	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
703	190	238	176	99
260	67	188	4	1
443	123	50	172	98
(141)	(46)	(6)	(29)	(60)
584	169	56	201	158
135	65	6	11	53
51	10	39	2	-
770	244	101	214	211
283	54	101	119	9
50	(29)	86	3	(10)
233	83	15	116	19
182	44	55	52	31
14	1	4	4	5
(6)	(3)	-	-	(3)
423	125	74	172	52
60	28	2	6	24
407	147	29	48	183
(23)	(11)	(1)	(2)	(9)
384	136	28	46	174
9,600	5,321	941	655	2,683
6,520	3,145	186	639	2,550

פרמיות ברוטו	99
פרמיות ביטוח משנה	1
פרמיות בשייר	98
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	(60)
פרמיות שהורווחו בשייר	158
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	53
הכנסות מעמלות	-
סך כל ההכנסות	211
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	9
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(10)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	19
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	31
הוצאות הנהלה וכלליות	5
הכנסות מימון, נטו	(3)
סך כל ההוצאות	52
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	24
רווח לפני מסים על הכנסה	183
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה	(9)
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על הכנסה	174
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2019	2,683
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2019	2,550

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,968	510	500	517	441
559	164	376	16	3
1,409	346	124	501	438
249	28	8	105	108
1,160	318	116	396	330
127	59	8	11	49
98	13	81	4	-
1,385	390	205	411	379
1,375	469	276	278	352
380	139	234	12	(5)
995	330	42	266	357
316	78	112	88	38
24	7	7	6	4
18	8	1	2	7
1,353	423	162	362	406
4	2	-	-	2
36	(31)	43	49	(25)
(18)	(8)	(1)	(2)	(7)
18	(39)	42	47	(32)
9,717	5,438	909	688	2,682
6,252	2,912	189	656	2,495

פרמיות ברוטו	441
פרמיות ביטוח משנה	3
פרמיות בשייר	438
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	108
פרמיות שהורווחו בשייר	330
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	49
הכנסות מעמלות	-
סך כל ההכנסות	379
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	352
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	(5)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	357
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	38
הוצאות הנהלה וכלליות	4
הוצאות מימון, נטו	7
סך כל ההוצאות	406
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	2
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	(25)
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה	(7)
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה	(32)
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2018	2,682
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2018	2,495

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)				
סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
658	176	214	171	97
242	70	163	7	2
416	106	51	164	95
(172)	(55)	(8)	(37)	(72)
588	161	59	201	167
82	38	5	7	32
46	6	38	2	-
716	205	102	210	199
728	270	135	134	189
199	83	116	5	(5)
529	187	19	129	194
175	43	53	50	29
11	4	4	2	1
15	6	1	2	6
730	240	77	183	230
(14)	(35)	25	27	(31)
(17)	(7)	(1)	(2)	(7)
(31)	(42)	24	25	(38)
9,717	5,438	909	688	2,682
6,252	2,912	189	656	2,495

פרמיות ברוטו
פרמיות ביטוח משנה
פרמיות בשייר
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מעמלות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון, נטו
סך כל ההוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על הכנסה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2018
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2018

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.
 ** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				
סה"כ	ענפי חבויות אחרים**	ענפי רכוש ואחרים*	רכב רכוש	רכב חובה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3,407	952	971	834	650
1,071	298	740	26	7
2,336	654	231	808	643
(16)	7	(2)	4	(25)
2,352	647	233	804	668
181	84	14	15	68
195	31	156	8	-
2,728	762	403	827	736
2,582	865	502	550	665
651	207	427	26	(9)
1,931	658	75	524	674
679	160	226	198	95
48	11	13	13	11
26	13	1	2	10
2,684	842	315	737	790
37	18	1	3	15
81	(62)	89	93	(39)
(45)	(22)	(1)	(4)	(18)
36	(84)	88	89	(57)
9,479	5,369	892	581	2,637
6,238	3,038	171	554	2,475

פרמיות ברוטו

פרמיות ביטוח משנה

פרמיות בשייר

שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון, נטו

סך כל ההוצאות

חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר 2018

התחייבויות בגין חוזי ביטוח, שייר ליום 31 בדצמבר 2018

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אובדן רכוש ומקיף דירות אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.
** ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 77% מסך הפרמיות בענפים אלו.

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א - נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים ("סולו") (המשך)

קשרים, התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

1. לעניין דירוג מעלות לחברה ודירוג מעלות להנפקת מכשירי הון רובד 2 בדרך של הנפקת סדרה חדשה של אגרות חוב באמצעות הראל הנפקות בתקופת הדוח, ראה [באור 436](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
2. לעניין הארכת תשקיף מדף של הראל הנפקות בתקופת הדוח, ראה [באור 9](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
3. לעניין הנפקת אגרות חוב (סדרה טז') באמצעות הראל הנפקות, ראה [באור 436](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
4. לעניין פדיון מוקדם מלא של אגרות חוב (סדרה ג') של הראל הנפקות, ראה [באור 436](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
5. לעניין טיוטת חוזר בעניין עדכון לוחות התמורה שפורסם ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, ראה [באור 9](#) ו**באור 10** לדוחות הכספיים המאוחדים.
6. לעניין עדכון בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד, ראה [באור 9](#) ו**באור 10** לדוחות הכספיים המאוחדים.
7. לעניין עדכון מדיניות תגמול של החברה ושל החברות הבנות שהינן גופים מוסדיים, ראה [באור 10](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
8. לעניין שינוי מבנה בחברות הראל ביטוח והראל השקעות, ראה [באור 10](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.
9. לעניין ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, ראה [באור 10](#) לדוחות הכספיים המאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה

א. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2019 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9,913	-	99	9,611	203	נכסי חוב סחירים (א)
12,886	12,886	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,143	-	-	1,143	-	מניות (2א)
2,115	-	-	1,914	201	אחרות (3א)
26,057	12,886	99	12,668	404	סך הכל

ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,966	-	141	7,590	235	נכסי חוב סחירים (א)
13,459	13,459	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
962	-	-	962	-	מניות (2א)
1,920	-	-	1,774	146	אחרות (3א)
24,307	13,459	141	10,326	381	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

סך הכל	הלוואות וחייבים	מוחזקים לפידיון	זמינים למכירה	משוערכים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,430	-	117	8,103	210	נכסי חוב סחירים (א)
13,191	13,191	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
1,055	-	-	1,055	-	מניות (2א)
1,875	-	54	1,746	75	אחרות (3א)
24,551	13,191	171	10,904	285	סך הכל

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים ראה באור 36 "מכשירים פיננסיים" בדוחות המאוחדים.

נספח ב - פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות בחברות ביטוח בקבוצה (המשך)

א. נכסי חוב סחירים

עלות מופחתת			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3,451	3,112	4,682	3,431	3,142	4,786	אגרות חוב ממשלתיות
5,024	4,738	4,909	4,999	4,824	5,127	נכסי חוב אחרים: נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
8,475	7,850	9,591	8,430	7,966	9,913	סך הכל נכסי חוב סחירים
			2	1	1	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

א.2. מניות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
714	698	675	788	815	829	מניות סחירות
203	141	245	267	147	314	מניות שאינן סחירות
917	839	920	1,055	962	1,143	סך כל המניות
			84	76	99	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

א.3. השקעות פיננסיות אחרות

עלות			הערך בספרים			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
258	300	395	283	357	430	השקעות פיננסיות סחירות
1,152	1,157	1,207	1,592	1,563	1,685	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
1,410	1,457	1,602	1,875	1,920	2,115	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
			143	137	145	ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
			505	550	310	מכשירים נגזרים המוצגים בהתחייבויות פיננסיות

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, קרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.